

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . " 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V opravi prejemam mesečno . . . 1-70
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

== Ilustrati: ==
 Enostolna petitvrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15 "
 za trikrat . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zadržala, smrtneice itd.:
 enostolna petitvrsta po 23 vin.
== Poslano: ==
 enostolna petitvrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vesni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Seja kluba kranjskih deželnozbor- skih poslancev S. L. S.

Dne 8. februarja se je vršila seja kluba deželnozborških poslancev S. L. S., ki jo je sklical klubov načelnik dr. Lampe, da se deželni poslanci posvetujejo o najnujnejših zadevah dežele v sedanjem izrednem času, ko ni deželnega zbora.

Seje so se udeležili skoraj polnoštevilni vsi deželni poslanci S. L. S., v kolikor niso bili zadržani vsled vojne službe.

Deželni glavar dr. Šusteršič je podal obširno poročilo o deželnem gospodarstvu v vojni dobi. Poudarjal je, kako izborni so se obnesli oni sklepi v zadnjem zasedanju deželnega zbora, s katerimi se je definitivno uredilo deželno gospodarstvo. Hvaležni moramo biti deželnemu zboru, da je izvršil to veliko delo, ki je omogočilo, da se more tudi v sedanjih kritičnih razmerah deželno gospodarstvo razvijati brez katastrofe. Vendar je bil deželni odbor prisiljen v izpremenjenih razmerah storiti važne sklepe, po katerih je postavil deželno gospodarstvo na novo podlago. Vsled vojske se je položaj tudi za deželne finance bistveno izpremenil. Prej smo preračunavali prejemke po potrebnosti, sedaj pa moramo potrebščino spraviti v soglasje s prejemki, ki so se vsled vojske občutno skrcili. Zaradi tega je deželni odbor sestavljen nekak vojni kalkul. Ustavila so se nova melioračna dela popolnoma, že započeta so se pa provizorično zaključila, tako da tudi iz prenehanja dela ne bo sledila nobena škoda. Občutno vpliva na deželne finance izpadek pri pričakovanih državnih predkazih od davka na žganje in od direktnih davkov. Tudi dohodek na deželnih dokladah se mora po izkušnjah, ki smo jih naredili v drugi polovici lanskega leta, znatno nižje proračunati za leto 1915. Zaradi tega je deželni odbor sklenil, da čim najvarnejše postopa in ničesar ne izda, za kar ne bi imel pokritja v tekočih deželnih dohodkih. Če se to načelo strogo izvršuje, nam bo mogoče prestati tudi to kritično dobo, ne da bi bilo treba v doglednem času zopet zvišati deželne doklade. Po intenzivnih obravnavah s centralno vlado se je posrečilo pri izplačevanju državnih predkazov in poborah dokladah doseči tak način, po katerem se bo moglo deželno gospodarstvo nemoteno nadaljevati.

Vršila se je jako živahna debata,

katere so se udeležili skoraj vsi navzoči poslanci. Naglašalo se je, da se naj podpre posameznikom v sedanji dobi popolnoma ustavijo in izplačujejo edino samo v slučajih velike bede in nesreče. Posebno obširno so se obdelavala vprašanja kmečkega gospodarstva v vojnih razmerah. Poudarjalo se je, da bosta hirali prašičoreja in govedoreja, ker ne bo krme za mladiče. Sklenilo se je, da se nanj obrne deželni odbor do centralne vlade, naj v tem oziru energično ukrene potrebno. Skrbí se naj tudi sedaj, da bodo občine imele zadostno število bikov, da se tako uspešno započeto delo v povzdigo domače živinoreje v vojnem času ne uniči. Od centralne vlade se naj zahteva, da nam izroči koruzo, ki je nakupljena na Ogrskem, in da naj pritisne na Ogrsko, da bodo njene žitne zaloge odprte tudi za našo državno polovico.

O teh vprašanjih, ki jih je sprožil dr. Krek, se je vršil obširen razgovor.

Dr. Lampe je poročal, da je deželna elektrarna na Završnici dogotovljena in začne v kratkem svoj obrat. Zanimanje je jako veliko. Zgradba se je vsled vojnih dogodkov zakasnila, vendar jo je bilo mogoče srečno dokončati.

Posamezni poslanci so sprožili še veliko drugih najnujnejših vprašanj. Storili so se primerni sklepi glede pomoči našim vojakom v raznih bolnišnicah, glede podpore rodbinam vpoklicanih vojakov, o živinozdravstvu v vojnem času, o razdeljevanju močnih krmil med posamezne dežele od strani vojne oblasti, o rekviriranju živil, o oderuštvi pri cenah, o podpiranju obrtnikov pri vojnih naročilih, o podpiranju ovčje in kozjereje, o sodelovanju dežele pri združnem nakupu krmil in živeža, o nabavi semen za setev, o poljudnih gospodarskih predavanjih ob porabi vojnih ujetnikov

Obširni in temeljiti razgovor je pokazal, da tudi v sedanjih časih, ko je ustavno življenje prekinjeno, deželni poslanci vsak v svojem delokrogu skrbno delujejo za blago ljudstva, ki ga zastopajo. Pokazalo se je popolno soglasje, ki vlada med poslanci S. L. S. v vseh za našo deželo važnih vprašanjih.

Načelnik kluba dr. Lampe je sejo zaključil s toplo željo, da bi se kmalu po srečno izvojevanju zmagi nad sovražniki vrnili v našo domovino mir-

ni časi, v katerih bo mogel deželni zbor zopet ustavno zborovati.

Dvojna mera.

Sedanja svetovna vojska je že marsikaj razkrila, kar bi bilo ostalo odeto s plaščem napačnih predsodkov, nabranih iz nejasnih in netočnih poročil pristranskih časopisov. Tudi v vrstah nam sovražnih moči smo zaznali marsikaj svetlega in priznanja vrednega, kar poprej ni prodrlo na dan; enako pa vojni hrušč tudi tega ne more utajiti, kar je slabo tu in tam.

Francozom nismo pripisovali tolike jakosti in vztrajnosti, ker smo vajeni, da sodimo vse ali vsaj večinoma vse zgolj po časopisju, ki je francoski narod označevalo kratkoma kot izmuzgano ljudstvo. Če hočemo pa iskati nelepe lastnosti, napake in madeže, bi jih našli brez dvoma največ ondi, kjer je bila sprejeta pred dobrim desetletjem za duhovno življenje francoskega naroda tako usodepolna Combessova ločitvena postava.

Na Francoskem se že dolgo, ognjevit, a brezuspešno potezuje poslanec in član akademije Maurice Barrès — za ohranitev francoskih cerkv. Uspeha nima nobenega, ker se je »umetniški« čut proticerkvenih bojnikov, ki je zvaril francosko ločitveno postavu, moral umakniti pred sovraštvom do Cerkve; katoliške cerkve in njene umetnine so torej obsojene, da propadejo. Ali ni torej zgolj hina v ščina? če hoče francoska javnost pritisniti sovražni armadi pečat barbarstva in vandalstva, ker so njeni topničarji obstreljevali katedralo, ki so na njenem zvoniku imeli Francozi postajo za signale, za njenim ozidjem pa topove.

Kako ravna francoska vlada s svojimi cerkvami, naj bo razvidno iz sledečih podatkov, ki so bili nedavno objavljeni v listu »Süddeutsche Monatshefte«.

Usoda francoskih cerkv je zapečaten s tem-le določilom ločitvene postave: »Posestvijoče občine morejo cerkve ohranjati, niso pa primorane. Slobodno jim je, da ne določijo nikakih izdatkov za ohranjanje. Ako je cerkveno poslopje v slabem stanju, se odtegne prvotnemu namenu ter razruši, če je nevarnost, da se podre.«

Tako se je vlada z eno potezo otresla cerkvenega bremena. In posledica? Maurice Barrès sam pravi tako-le:

»Posledica bo, da bodo naše cerkve prej ali slej razpadle... Nikogar zdaj ni, ki bi bil primoran naše cerkve varovati in cerkvena poslopja, t. j. vso našo umet-

nost ščititi in ohranjati. Ni ga poglavja v zgodovini francoskega uma, ki bi kazalo toliko nemarnost za to, kar je ta um tekom stoletij ustvaril... Prvikrat v francoski zgodovini so naše cerkve izdane poginu temeljem postav. Varstvo cerkva je izročeno onim, ki jih sovražijo in zaničujejo... Vsakdo lahko razvidi, da bo ločitvena postava pokrila vso Francijo in sicer kmalu z razvalinami...«

Kar je na Francoskem predvsem žalostno, je dejstvo, da je vsa uprava umerjena po politiki vsakokratne vlade ali bolje kamorne večine; z njo stoji in z njo pada. Barrès je vprašanje francoskih cerkv spravil trikrat pred zbornico; zadnjikrat 13. marca 1913. Toda prepričal se je, da je njegov z najboljšim namenom stavljen predlog padel očitno le vsled hudobne volje nasprotnikov — predvsem Brianda, ki se je sam oglašil za besedo. Storil je svojo »dolžnost kot minister t. j. mislil je samo na to, da hoče ostati še minister ter je v ta namen govoril v zmislu večine«. Kako presoja ta mož vrednost cerkve? Barrès ga obišče na domu; izjavi se takole: »Cerkve imajo pač vlogo v življenju naše dežele. Naši kmetje so nanje navezani, ker pridejo vsak teden tja; to so zanje tržišča. Pred cerkvijo se snidejo, pa se pogovore o kupčiji.« Tako sodi Briand. Zanaša se na moč, in ta je zbornica, senat. Na drugo ne misli.

Kako tedaj ravna Francozi s svojimi cerkvami? »Koncem 1909 je pozval župan v Grisy-Suisnes ondotnega župnika, naj mu tekom 48 ur naznani, če namerava popraviti cerkev na lastne stroške. Proračun je znašal 48.000 frankov. 25.000 je spravil skupaj župnik sam; to svoto je dal občini na razpolago. Preteče 6 mesecev, župan zahteva pod neko pretvezo ključ, jih spravi ter sporoči župniku, da je cerkev sekularizirana in dabo na javni dražbi prodana. Neki časnikar pri listu »Liberté« opisuje dražbo takole:

»Ko pridem v ta kraj, srečam pri kodvoru štiri dečke v ministrantskih oblačilih, ki so se pačili in peli nedostojne pesmi. Pred velikim oltarjem stoji na odru sodni uradnik s svojim pisarjem in kliče: »Spovednica — 15 fr. Kdo da več? 16, 17, 18...« Spovednica je dobila prijatelja, ki je dal samo 19 fr. — Kamenita podoba Marije z odbito glavo je bila prodana za 401 fr.; podoba sv. Jožefa pa, še čisto nova in bela je šla samo za 1 fr. 50. Podoba Marijina je namreč iz 15. stoletja. Harmonij je šel za 115 fr.; zvon, težak 500 kg pa za 800 fr. — Zmračí se. Sveče se prižgo; nekateri dražilci si zapalijo pipe in smodčice. Dražba se nadaljuje... Ko se odpeljem,

LISTEK.

Dunajsko pismo.

Bilo je začetkom avgusta prošlega leta. Krasno vreme. Topli solnčni žarki so razgrevali kameniti tlak, strehe so se parile v vročini in lesk belih sten je jemal človeku pogled. V taki vročini je sicer človek šel nerad ven, in če je šel, je z napol zatisnjenimi, mižečimi očmi taval iz ulice v ulico, iščeč hladilne sence. Lansko leto je bilo drugače. Najhujša vročina ni ovirala tisočglave množice, da se je palila in žgala na solncu, kadar je začel odmevati po cesti od daleč votel, umerjen korak vojaških čet, ki so od vseh strani odhajale na kolodvore. Vse novo je bilo na njih, obleka, črevlji, orožje; zares lep pogled, poln najboljših upov. In ljudstvo jim je klicalo in nazdravljalo, obsipavalo jih je s cvetjem in obmetavalo s svalčicami, in ko so menjali prvi, so začeli drugi. Hrup in vrišč in krik in vik se je strinjal nad košatimi vrhovi odevnih kostanjev v mogočno patrijotično simfonijo s takti junaškega marša: princ Evgen... Dunaj je stal takrat v znamenju te zgodovinske koračnice, katero je navadno spremljala nemška

cesarska ali pa nemška narodna himna, v znak avstro-nemškega zavezništva. Ti vsem dobro znani akordi so spremljali tačas človeka po vseh njegovih potih od zore do mraka, od mraka do dne. Svet je oživel, je živel, je bil vesel in navdušen skoro do fanatizma. Le tu in tam se je na kolodvorih ali pa doma med štirimi stenami porosilo zvesto žensko oko, pa kdo je to gledal? Zadoneli so zopet zvoki princa Evgena in pozabljeno je bilo vse, solnce nade in boljše bodočnosti je zopet sijalo.

Tak je bil Dunaj pred pol leta. Živ in divje razposajen. Danes ni o tem življenju ne duha ne sluha več. Razlika med tedaj in danes je velikanska.

Lep del dunajskega življenja se odigrava po kavarnah. Pred pol leta so bili lokali, kjer se prodaja res dober črnc ali pa slaba cikorkija in omledni knajp, nabito polni tiho čitajočega ali glasno razpravljajočega občinstva. Liste so ljudje drug drugemu kar trgali iz rok in predmetni bosopetci, ki so takali po mestu s svojimi zveznji »Extrablatte«, so dovolj zaslužili za cigarete. Ljudje so srkali kavo za kavo, lepe dame so polizale kupe sladoleda, samo da so pričakale naslednje posebne izdaje. Danes se ni treba nikomur več batí, da mu kdo zasede njegov stalni

prostor. Mladi svet je odšel in samo stari, plešasti gospodje z naočniki na koncu nosa počasi študirajo svoje »Leibjournale« in mirno puhajo sivo bele oblačke tobakovega dima pred se. Gospe in gospice, katerim prej ni bilo dosti mar za politične liste, prav rado vedno bero »Extrablatte« in kar je podobnih ilustrovanih produktov dunajske časniške zmožnosti in nezmožnosti. Flirt se je pa popolnoma nehal; ali zato, ker je ta beseda angleškega izvora, ali zato, ker ni pripravnih objektov za različne subjekte, tega ne bomo raziskovali. Konstatiramo rajše, da je prišel zopet do popolne veljave stari častiljivi volneni klopčič, in sicer ne samo pri postarnih gospodih, ki počasi vbadajo iglo v zanjke in preko velikih, z debelo rogovino obdanih naočnikov zvedavo pogledujejo vsakega novodošleca, ampak tudi pri mladem ženskem svetu, kateremu pletenje prej ni nič kaj dišalo. Danes plete vse, staro in mlado, vse za vojake. Tiho in mirno pretikavajo prsti zanjko na zanjko in le redke opazke motijo idilični mir. Vojska je res velik čudotvorec, še neugnane ženske jezičke je ustrahovala; vsaj nekoliko, in to je tudi nekaj.

O vojski se ne govori več veliko. V notranjih okrajih sicer še, ker tam je svet premožen in ima zato tudi potre-

ben čas. Drugače je zunaj, ob periferiji. Tam se pa govorica suče okoli drugih reči. Moka, riž, mast, meso itd., to je tam edini tema za pogovor. Človeku se zdi, da je na špecerijski borzi in smejal bi se, če ne bi bila stvar tako presneto resna in če ne bi tako globoko segala v življenje onih številnih tisoč ljudi, ki drže in nosijo večino krvavega bremena na svojih utrujenih ramah. Vojska je stopila sicer ne popolnoma, ampak za lep del v ozadje.

Odhod okroglih 200.000 vojakov z Dunaja samega se je pozna. Toliko ljudi gre približno tudi vsako leto na letovišče, pa se nič ne pozna. Sedaj je pa odšlo iz mesta ne samo zgoraj imenovano število mož, ampak odšle so tudi večinoma njihove rodovine proč, kam na deželo k sorodnikom. Mnogo delavnic je praznih in zaprtih, ravno tako mnogo malih trgovin, katere so poprej gospodarji sami vodili. Pomanjkanje malih stanovanj, katero je bilo pred letom še občutna kalamiteta, je skoro docela

naletim zopet na poredne dečke v ministrantski obleki in sicer pri pijači.

Se nekaj slučajev. »Touring-Club« izve, da hoče občina Volx (dep. Basses-Alpes) podreti lupo, v pravilnem romanskem slogu zidano kapelo; obrne se do župana, ki je takole odgovoril: »V resnici sem že vse ukrenil, da se stara kapela razruši z dinamitom. Praviše, da je zapuščina naših prednikov; pa nas spominja tudi časov, ko so naši očeti nosili jarem vladodržnega in grozovitega duhovstva. Le pomislite, da je — po vsem soditi — ta kapela iz 12. stoletja. Bila je torej priča inkvizicije in šentjernejske noči.«

»Cerkev v Taingy (dep. Yonne) je

znamenit spomenik iz 15. stoletja. Portal, okna in druge posameznosti so izvršene v vsej natančnosti in finesi poznogotskega sloga. Zastonj Kramp je zagospodaril.

Katoliška zveza za versveno obrambo je fotografirala 40 cerkv, ki so obsojene — za nič, samo za zabavo.

Barrès je predložil zbornici zapisnik razpadajočih cerkv, ki navaja 1200 imen. Kdo je torej barbar? Ali tisti, ki je s težkim srcem in v silobranu primoran napirati razdirajoče orožje zoner gotso katedrale, ali oni Francozi, ki v mirnem času razdirajo cerkve zgolj iz sovraštva do Cerkev, iz fanatizma?

Naši junaki.

Zmaga bo naša.

Da našim fantom nikoli ne zmanjka poguma in dobre volje, priča med našimi drugimi tudi naslednje pismo France- ta Jere iz Kupljenika z dne 22. januarja 1915.

Draga mati! S pozdravom Vam še enkrat pišem, sedaj ko imam ravno čas in se tudi papir lahko dobi. Sedaj smo v nekem mestu na Ogrskem; imamo par dni prosto, da se lahko odpočijemo. Gre nam po navadi. Doslej smo se vsak dan tepli; navadno so jih dobili Rusi, časih pa seveda tudi mi. Rusom se veliko huje godi nego nam. Jesti dobe zelo malo, zato se radi dajo ujeti. Pa kaj, ko jim še vedno noče biti kraja; imajo že veliko mlajše fante v vojski nego mi. Ne vem, kdaj bo prišel tisti čas, da bodo Rusi menažer jedli v Budimpešti in bodo kozaški konji iz Donave vodo pili, kakor so poprej govorili Rusi. Mi nikdar ne bomo odnehali in zmaga bo gotovo naša, čeravno morda še ne tako hitro, a ob letu pa gotovo. Samo da bi enkrat zima minila, ta nas trpinči. Godilo se nam je zelo slabo, sedaj bo pa zmeraj boljše, ker zima se je že nagnila proti svojemu koncu. Poleti je pa veselo, četudi je treba včasih teči — enkrat Rusom, enkrat nam. Pobitih in ujetih je pa le veliko več Rusov nego nas. Na Sv. tri kralje smo jim opolnoči voščili sv. večer; bili so v nekem mestu in obhajali svoj praznik. Začeli smo jih pozdravljati z bombami in granatami in jim zažgali mesto, da so morali še ponoči bežati.

Ko bi Vi videli, kako je v Galiciji vse stolčeno, porušeno, pohojeno, prekopano in požgano, kako so ljudje reveži — brez strehe in brez živine. Ni več ne krompirja ne sena in slame — popolnoma vse je uničeno. Bog se usmili uboge Galicije.

To pismo Vam pišem že pet dni. Naj še omenim, da so Rusi hoteli imeti naš Przemysl in so ga tudi naskočili, a so bili strašno tepeni. Sedaj so že spoznali, da nič ne opravijo. Kmalu kaj več.

Letos ni nič podobno, da bi bil predpust; mi smo kar v gozdu, dan in noč smo enaki, kakor zajci, vsi divji. Praznika ne poznamo nobenega, za nas so vsi dnevi enaki. Ko bo vojska končana, nas bodo pa uši domov pripeljale, če nas ne bodo poprej snedle. So take kakor ruski kozaki. Ponoči me prav premaknejo, se prav bojim, da bi me enkrat kam ne odnesle.

Slovencev ni veliko več tu, kar jih je, pa čakajo, da se bo stvar počasi poravnala. Tu in tam naleti človek na starega znanca, ampak bolj poredkoma. A če se znajdetta dva, si imata povedati veliko — ni čuda, ker tukaj beseda le nekoliko bolj prosto teče.

Prav srčno smo se smejali zadnjič, ko je nekdo v Ljubljani bil tako prijažen, da je poslal sem hektografiran »viš« — škotovo poslanico. Smejali smo se, pa z žalostjo v srcu. Z žalostjo zato, ker se morajo ravno pri nas v tako važnem zgodovinskem trenutku najti ljudje, ki nimajo drugega dela in nimajo smisla za druge stvari, kakor za take čenče. Muja je bila zastonj. Taki otroci! O priliki pa še kaj več.

Koncerti Cecilijskega društva za stolno župnijo v Ljubljani.

v četrtek, dne 11. februarja 1915.

Sodelovali so: gospod Gaston Zuccoli, profesor glasbenega konservatorija v Trstu (orgle), čast. gosp. Teodor pl. Pasieczynskyj (tenor) in stolni pevski zbor. Petje je vodil: čast. gospod dr. Francšek Kimovec; na orglah spremljal: čast. gospod Stanek Premrl.

V četrtek zvečer se je zopet vršil koncert v ljubljanski stolnici. Skoraj smo mislili, da letos, v tako neugodnih razmerah, v dobi svetovne vojske, ko se bije boj za obstoj, kaj takega ne bo mogoče; ker če trpi v vojski vse življenje, koliko bolj se življenje umetnikov in umetnosti. Vendar ugodno na-

ključje je pripomoglo, da se je mogel vršiti koncert, ki glede programa in tudi izvajanja posameznih programskih točk nikakor ne zaostaja za koncerti minulih par let. Vojska je stolne koru neposredno naklonila v sodelovanje dvoje izbornih moči: virtuoza na orglah g. Zuccolija (glej »Slovenec« št. 31., stran 5.) in ljubega pevca, čast. g. Teodora pl. Pasieczynskyja (glej »Slovenec« št. 33., str. 5.).

Spored koncerta je bil precej obširen in tudi raznoličen: staroklasična, klasična, moderna glasba. Vse mogoče ni bilo za vse, vendar kdor mnogo pri- nese, že vsakemu kaj prinese. Oglejmo si podrobneje posamezne točke sporeda.

1. I. S. Bacha preludij in fuga v d-molu za orgle. Na prvi pogled se bo zdela komu te vrste glasba pustila in dolgočasna; in zares mnogo pustih in dolgočasnih, takozvanih »šolskih« fug se je že napisalo; tudi Bachu (mojster fuge; pravijo, da, kar je napisal, je bila fuga) so nekateri to očitati, kar izvira seveda iz nezadostnega študija in pomanjkanja poglobljenja v posamezna dela velikega mojstra. V novejšem času je Rilmann nasporno dokazal. Glasbeno nekoliko izobraženemu, ki pozna vsaj ustroj fuge, je nudila priučujoča, kakor tudi naslednja pod točko 5. preludij in fuga v A-duru mnogemu užitku, k čemur je ne malo pripomoglo precizno izvajanje, ki priča o nedvomno veliki rutini virtuoza v rešitvi tehniških težkoč, kakor tudi o umetnosti in spretnosti izražanja najtanjih lepot. Izvajatelj, g. Zuccoli, se je docela poglobil v svojo nalogo in jo tudi sijajno rešil. Regi-

Moč naših težkih havbic.

Narednik 17. pešpolka Vilko Simončič, ki je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda, poroča iz spominov na prve boje svojega polka krog Lvova to-le:

Due 28. avgusta sta 3. in 4. stotnija dobili povelje, da zasedeta pod poveljstvom nadporočnika Lenarta kolodvor Hurovice blizu Lvova, kjer so se nahajale tudi velike zaloge živila za vojaštvo. Komaj pridemo do kolodvora, že udari cela vrsta šrapnelov in granat poleg kolodvorskega poslopja, ena pa zadene poslopje samo. Hitro se razkropimo in napravimo kritja. Bilo je krog 12. ure popoldne. Postajni načelnik je bil z rodbino ravno pri kosilu, ko je udarila granata. Družina je planila od kosila in zbežala na pripravljeni vlak, ki se je takoj odpeljal. Ko smo mi kasneje prišli v postajno poslopje, smo našli kosilo še skoro nedotaknjeno in smo se potrudili, da smo ga spravili pod streho. Potem smo pred kolodvorom izkopali jarko in se zabarikadirali z železniškimi tračnicami, ki jih je bilo na kolodvoru dovolj. 28. in 29. avgusta so neprestano deževali ruski šrapneli, a hvala Bogu, izgub nismo imeli nobenih. Čudno se nam je pa zdelo, da naša artiljerija nič ne strelja. A kmalu smo bili poučeni. 29. avgusta zvečer smo zvedeli po telefonu, da nameravajo močne sovražne sile pri kolodvoru predreti naše vrste in priti za hrbet našim glavnim močem. Naš poveljnik da takoj potrebna povelja in naročila. Bilo nas je 200 mož s tremi častniki. Napravili smo silno močna kritja iz tračnic, tako da se nam ni bilo treba bati nobenih izgub. Pred kritjem smo skopali dolg in širok jarek, čez katerega bi bil moral sovražnik iti, ako bi nas bil hotel napasti; seveda bi ga bilo to stalo strahovitih izgub, kajti bili smo za popolnoma varnim kritjem mož pri možu in bogato založeni z municijo. Vsi smo bili nekoliko razburjeni ter smo nestrojno čakali sovražnika. Ko se je naredil mrak, pokliče poveljnik vse podčastnike in nam da potrebna povelja za slučaj morebitnega sovražnikovega napada. Bilo nas je krog 30 podčastnikov. Naenkrat vpraša poveljnik, kdo bi hotel iti prostovoljno na poizvedovanje v bližnjo vas. Vsi smo bili tihi: Poveljnik ponovi vprašanje, a nihče se ne oglasi. Tedaj se oglašim jaz. Moji tovariši tiho zakličejo: Zivio, Simončič! Moja naloga je bila prodreti v bližnjo vas in takoj sporočiti, kaj in kako je s sovražnikom. Prisrčno se poslovim od častnikov in moštva, ker so bili vsi prepričani, da grem v gotovo smrt. Dobim še tri moše in v gosti temi odrinem krog 9. ure proti vasi, ki je bila oddaljena od naših jarkov 1000 do 1500 korakov. Ko pridemo blizu vasi, ležemo na trebuh in se tako plazimo dalje ter pazno opazujemo in prisluškujemo. Slišali smo močne kozaške oddelke dirjati po vasi sem in tja, pa tudi močne infanterijske čete smo opazili, ki so se počasi pomikale v smeri proti nam. Že se hočemo odpraviti nazaj in

sporočiti, kar smo videli, ko nenadoma strahovito zagrmí, v zraku čudno zasumi in sredi sovražnih krdel, nedaleč od nas, udari granata, in za njo še druga in tretja in četrta... Takoj sem vedel: To so naše težke havbice! Učinek je bil strahovit; sovražniki se v blaznem strahu razkrope in beže nazaj, vsa vas je v plamenih. Tedaj jo odkurimo tudi mi; poveljniku poročam, kar sem videl. Vsi štirje dobimo pohvalo. Nato se spravimo k počitku, a vsi se jezimo, da sovražniku nismo mogli prirediti sprejema v našem okopu, ko smo imeli vse tako imenitno pripravljeno zanj. Drugo jutro ni bilo ne duha ne sluha o sovražniku, a v vasi strašen prizor: Vse naokrog so ležali mrtvi in ranjeni ljudje in konji. Sedaj smo razumeli, zakaj naši izorva niso nič streljali: prikrili so se, da je sovražnik brez bojazni prišel na cilj...

V strelskih jarkih v Galiciji.

Načelnik kamniških Orlov Mihael Kladnik, ki se bori na severnem bojišču že od 19. avgusta 1914 kot četovodja dragoncev, piše:

»Slovence« redno dobivam po petih dneh, ker smo že od 6. t. m. na enem prostoru, ter dobivamo vsak dan pošto.

Vendar imamo enkrat malo počitka. Vsaki četrty dan grem s patroljo (17 km). Snega imamo obilo, po nekodí do prsi, ker imam vedno skoro še eno uro peš iti; s konji sploh ni mogoče naprej priti. Nikdo si ne upa iz svojih jarkov naprej, k večjemu se male patrolje kje spoprimejo, tedaj pa, kdor je močnejši in prej nasprotnika zapazi, tisti je srečen. Hitri beg oziroma skrivališče je nemogoče, zato gre vsakdo kolikor mogoče previdno naprej. Govori se, da bo kmalu večji spopad, o izidu seveda ni dvoma. Srečen bode pač tisti, ki bo ves čas na bojnem polju, pa bo zdrav ušel konca. Pri pehoti jih bo malo, boljše je pri konjenici. Tako je pri nas od 190 mož, ki smo prišli prvi sem, še nad sto zdravih; nad 30 jih je šlo z bolnimi konji nazaj. Padlih imamo samo 15 do 20, drugi so v bolnišnicah.

Zdrav sem popolnoma ter se mi dobro godi. Ne manjka mi ničesar, a boljše bi bilo vseeno doma. Pijača, kar se dobi, je zelo draga, ravno tako druge reči. Kos čokolade, ki stane 80 vln., stane tu 2 K. Vskdo si pa misli, glavno, da se dobi.

V upanju, da se Vam dobro godi, pozdravljam vse znane!

Naš 27. črnovojniški polk.

Prijatelj, ki že od začetka vojne služi v 27. črnovojniškem polku kot narednik, nam piše z južnega bojišča: Naš polk je sedaj že tretji teden tu na počitku; dobili bomo novo obleko in se nekoliko osnažili te nesrečne ušive golazni, ki nas je že res

stracija mogoče, da je bila nekoliko preveč nemirna.

2. Trije vokalni komadi za mešani zbor, deloma a cappella, deloma z orglami.

a) Karol Adamičev zbor je zares lepa interpretacija teksta. Na zbor ne stavi prevelikih zahtev in pri izvajanju zelo učinkuje; izvajanje je bilo uzorno.

b) Drugače je z Emil Hochreiterjevim zborom »Med nami Jezus biva« za mešani zbor z orglami. Skladba je zelo moderna, polna elegancije in finega občutka. Skladba stavi zboru težko nalogo in zahteva od poslušalcev izobraženega okusa. Svojo nalogo je zbor (v prvem delu kratek sopran-solo) pod vodstvom spretnega in energičnega dirigenta častno rešil. Basí se zdi, da so bili ponekod (posebno v drugem delu, proti koncu) nekoliko preveč boječi ali pa prešibki (mogoče vsled bleščečega tenorja).

c) Dr. Kimovčev zbor je prišel do popolne veljave. Prvi del miren, prevzet religioznega čuvstva, drugi pa bolj živahen, poživiljen od lahke tematike in učinkujoče gradacije; konec zopet miren.

3. Dva moderna komada za orgle. Izvajal g. G. Zuccoli. Ista preciznost in sigurnost v izvajanju. G. Izvajatelj je doma na orglah in zna svoj instrument tudi izrabiti. Nekaterim je bolj ugajala »Meditacija« (A. Galliera), nekaterim bolj P. Krauseja »Consolation«.

4. I. B. Lully: »Inviolata«, zapel čast. g. T. pl. Pasieczynskyj. Skladba je mirna, vendar lepa naredi vtis. Našemu okusu že nekoliko tuja. Občudovali pa smo neizrečeno lepo prednašanje. Skladba in način izvajanja sta bila v kar najtesnejši zvezi. Skladba se gib-

lje v zmernih mejah, zato izvajatelj g. T. pl. Pasieczynskyj ni mogel pokazati in razviti popolnoma svojega zares lepega tenorja. V kaki moderni bi bolj briljiral, a tudi v premagovanju se kaže mojster.

b) St. Premrljev zbor (še nenatisnjen) je zelo lepa himna božja Kraljici. Zbor ga je izvajal z navdušenjem.

5. Fr. pod 1.

6. L. Perosi: Kyrie, Gloria in Agnus Dei iz »Missae pontificalis II.« za troglasni mešani zbor z orglami. Te točke so izmed pevskih menda najbolj ugajale. Tenor ima zelo visoko lego ponekod, menda značilno za laško glasbo. Najbolj efektan seveda je bil konec iz »Gloria«. Nekatera mesta zelo ljubka, posebnost v »Kyrie« srednji del.

Koncert sam je bil slovesen zaključek mirovne pobožnosti, vstop brezplačen, radovoljni prispevki namenjeni v prid »Rdečemu križu«. Udeležba je bila kljub neugodnemu vremenu polnoštevna. Poleg prevzvišenega knezoškofa, deželnega predsednika ekselence barona Schwarza, grofa Chorynskija etc., zastopnikov raznih glasbenih društev se je tudi p. n. občinstvo v mnogobrojnem številu odzvalo vabilu in pokazalo z napeitim zasledovanjem posameznih točk zanimanje in smisel za umevanje tudi moderne glasbe, kar znači gotovo velik napredek v glasbenem življenju širših slojev. In namen moderne glasbe res niso samo prijetni občutki, ki naj jih ima poslušalec, marveč mnogo bolj in v prvi vrsti izobrazba duha; navdušiti in dvigniti mora, če ne fizično, vsaj moralno. Ta namen je sinočnji koncert, kakor upamo, kolkortoliko dosegel.

zelo mučila. Gospod deželni glavar kranjski je za naš polk že drugič preskrbel gorke spodnje obleke, za kar je moštvo v tem mrazu zelo hvaležno. — Naš črnovojniški polk je na bojišču v polni meri rešil svojo čast; to pričajo odlikovanja, ki so bila že doslej podeljena moštvo, a veliko je še predlaganih. Tako je n. pr. naš Anžič dobil srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda in postal 2. t. m. štabni narednik; sam je ujel z enim vojakom sedem Srbov. Pri isti stotniji je prejel srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda še en četovodja. A kakor rečeno, veliko je še predlaganih v odlikovanje. Polk se je res postavil. A to je v veliki meri zasloga našega plemenitega poveljnika podpolkovnika Adolfa Märkel pl. Märkel, ki je dobil visoko odlikovanje; tega moža bo vsak izmed nas do smrti ohranil v najlepšem in najhvaležnejšem spominu. — Pozdrav vsem prijateljem in znancem! — A. R.

Naši 27-ii.

Četovodja piše dne 5. februarja bratu: Danes ti naznanjam veselo novico. Včeraj je bil na naši strani zelo hud boj. Naš oddelek se je še posebej odlikoval. Rusi so nas hoteli naskočiti, ali pri tem so se hudo opekli. Nevedoči kam gredo, so šli kakor za procesijo proti našim strojnim puškam. Pa joj. Na 200—300 korakov so začele bruhati nanje strojne puške morilni ogenj. Povem Ti, da jih je gotovo ena sama puška umorila gotovo tristo. Gotovo je ležalo 500 mrličev na takem prostoru kakor je od Vaše hiše do Zupancičevega zida na Ahacjevi cesti. Imel sem tudi priliko govoriti z ruskimi ujetniki. Veš kaj odgovarjajo: »Dal Gospod kmalu mir! Dal Gospod Bog kmalu mir; ves narod bo propal.« Tudi od 3. in 4. lov. polka so strojne puške zelo učinkovale. To, kar sem pa spredaj pisal, je napravil oddelek poročnika Mohra. Nadporočnik Japelj je pa tudi ravnal tako bruhal ogenj na pehoto; pri tem pa še posebej razbil eno baterijo artiljerije, ki je ravnal vozila po cesti v rojno črto. Torej polk se je izvrstno izkazal. Fantje pravijo: »Ako bi mi prvi dan v vojski to znali, kar sedaj znamo, bi Rusi ne bili zavzeli Galicije.« Seveda smo imeli tudi mi nekaj izgub, ali vendar proti tolikim izgubam kakor jih imajo Rusi, to ni nič. Štejemo tudi vsi trije polki 3., 4. in 27. približno 3000 ujetih Rusov.

Še en slučaj. Ravno sedaj pred pol ure sem videl, ko sta prišla dva ranjenca na obvezovališče. Pa glej! Eden ranjen v roko, eden v nogo; eden v sivi obleki in počez še oblečen snežni plašč; drugi pa v rujavi suknji in kosmatih kučmi. Po obleki jih že od daleč spoznamo, da je eden Avstrijec drugi pa Rus; pripeljeta se pa pod pazduho kakor dva največja ljubljenca. Polkovni zdravnik ju vidi že od daleč ter jima leti z aparatom nasproti ter jih fotografira. Mogoče bodele videli še slike v kakem časopisu. So pa ujetniki iz zelo različnih krajev. Eden je iz Sibirije, drugi iz Podolja, tretji zopet iz Krime; vse mogoče gubernije naštevajo. To je pa resnica, da so plašljivi. Sploh vsak jamra, da bo ves narod propadel. Kruh imajo pa zelo slab, suhor je pa tudi tak kakor bi bil tisti njihov »komis« kar na kočke razrezan in posušen. Tobak za svačice je tudi jako slab, tak je, kakor bi iz solčnih rož seme razmlel, debel tako kakor so otrobi. Sploh imajo hrano slabšo kakor mi. Ali si poznaš nadporočnika K a n d r a d a? Včeraj je padel. Takrat, ko si bil Ti pri našem polku, je bil tudi on v Ljubljani, decembra je postal nadporočnik in zopet je prišel sem.

Slaba ruska infanterija.

Neki vojak v svojem pismu starešem opisuje boje v Galiciji pred Božičem, ko so bili Rusi v veliki številni premoči. Kljub temu pa, tako piše, bi bili mi z lahkoto zmagali rusko pehoto, ko bi ne bilo izvrstne ruske artiljerije. Ruska pehota je slaba; po 5 nas je šlo na patrolo, pa smo ujeli po 50 Rusov.

Pismo z dalmatinsko-črnogorske meje.

J. P., c. kr. orožniški okrajni stražmojster piše svoji materi dne 28. januarja 1915.:

Predraga mati! Vedno, vedno mislim na Vas in ne morem nikoli pozabiti, kako ste me v sobi za kuhinjo jokajoč stisnili k sebi, ko sem se poslavljaj. To ima gotovo kak pomen, a kakšnega, sam ne vem. Takrat sem bil tako ginjen, da sem se na skrivnem solzil in dolgo molčal; še-le Janezu sem to pripovedoval, ko sva se peljala skozi leske klanec. On se bo tega gotovo še dolgo spominjal. Bog daj, da se tedaj nismo zadnjikrat videli za vekomaj poslovili.

Kako mi gre tukaj in kaj delam, veste iz pisem, ki jih Janezu pišem. Tu sem med samimi tujci; moji ljudje me imajo zelo radi, dasi sem nepisno strog, a obenem tudi nasproti vsem pravičen. Kjer smo in

kamor gremo, so mi zelo zvesti in pozorno pazijo, da bi se mi kaj ne zgodilo. Kadar gremo čez mejo v Črnogoro in sem pri tem prehitel, me vedno svarijo, češ, ne hodite vi tje kaj, gremo mi, da se vam kaj ne pripeti. In če odvrnem, da je pač vseeno, če zadene krogla mene ali koga drugega, pravijo: Ne, to ni vseeno, vi ste naš poveljnik in če izgubimo vas, izgubimo vse. Ja, to so dečki korenjaki, nekateri že priletni, da bi šel z njimi, kamor kdo hoče. Moj oddelek je vstanu več narediti nego nekaj stotnih navadnih vojakov. Pa nas tudi cenijo; ako treba kaj težkega in nevarnega izvesti, pravijo višji častniki: A, tje pošljemo pa oddelek orožnikov. In mi gremo veselo in se prav nič ne bojimo. Kajti vsi dobro vemo, da je Bog gotovo že v naprej odločil, kje in kako bo kateri umrl. V postelji ali za mizo pri kosilu me smrt ravno tako lahko najde kakor na nevarnem poizvedovalnem potu, mar ne? Čemu tedaj strah.

Tu imamo strašno veliko snega in še vedno sneži; mi se vozimo s smučmi kakor velike race po Blejskem jezeru. Ker ga je tudi v Črnigori dovolj, ni izključeno, da gremo te dni enkrat pogledat te nehvaležne. Ja, draga in ljuba mati, če bi me Vi videli, kje sem že vse lazil, odkar sem v vojni: po hribih in skalovju, ponoči in podnevi, ob lepem in slabem vremenu, vedno v bližini sovražnika, gotovo bi rekli: »No, saj je bil vedno neumen in preveč korajžen.« In prav bi imeli; toda danes smo vsi dolžni darovati domovini vse svoje sposobnosti in moči, pa naj nas to tudi stane življenje. Zato Vas, ljuba in draga mati, še enkrat prosim, nikar ne žalujte, da imate svoje zdrave in korajžne sinove v vojni, to je Vam in nam v čast. — Sprejmite najlepše pozdrave od Vasega sina, ki Vaših dobrot in milosti nikdar pozabil ne bo! Vaš Jože.

Priča nesrečne bralove smrti.

Jožef Les, vojak 87. pešpolka, doma v Stolovniku pri Rajhenburgu, piše s srbskega bojišča svojim domačim dne 21. januarja:

Ljuba mati in bratec! Nahajam se celi čas vojske na južnem bojišču in dan za dnem sem videl strašne prizore. Ali roka božja me je dosedaj obvarovala. Angel varih me je spremljal v vseh bojih in me čuval. O, da bi še skoraj Bog dal konec te strašne vojske! Ker ne vem, kaj mi je Bog odločil, pošiljam Vam sliko iz vojnega kraja, da jo boste imeli za spomin od sina Jožefa. Ne vem sicer, če bi me sedaj spoznali, ker sem se zelo izpremenil. Britev sem pa zgubil, ko sem za Srbom »štural«.

Ljuba mati! Videl sem strašne prizore ali najstrašnejši je bil, ko sem opazoval, kako je moj brat Ivan tri korake od mene zadet od krogla se zgrudil na tla. Nemila smrt ga je pobrala izpred mojih oči. Zapustil je ženo z otročiči. Prosim Vas, pišite mi, če veste kaj o mojem mlajšem bratu, ali je živ, ali je mrtev, ali ujet. Še enkrat Vas lepo prosim, spominjajte se me večkrat v molitvi, da bi ljubi Bog dal in Marija, da bi se še enkrat vsi skupaj zdravi videli na tem svetu. Takrat, ljuba moja mati, sestre in bratje, bo moje največje veselje. Veselje moje bi bilo, ako bi našel tudi vse sosede tako zdrave, kakor sem jih zapustil. Upam v Marijo in sv. Jožefa, da mi bosta izprosila od Boga, da me še usoda pripelje nazaj. Vam, draga mamica, in vsem drugim nebroj iskrenih pozdravov!

Kako se na bojiščih vesele „Slovenca“.

Ravno sem sedel po težkem dnevnem naporu ves prezebel (tukaj imamo mrzlo zimo) v ruski prazni hiši pri topli peči in mislil na dom in svojce. V tem pride deseterik, me pokliče po imenu in mi izroči »Slovenca«. Ne morem povedati, kako sem bil vesel, da sem mogel brati novice iz domače dežele. Zdelo se mi je, da sem doma, ves srečen sem bil. List sem prebral od prve do zadnje vrstice. Prosim, pošljite mi ga še. Z Bogom! I. D. 5. dragonski polk. — Dragi prijatelj! Kako sem bil vesel, ko sem po tolikem času dobil slovenski časnik v roke. Ti si ne moreš misliti, kako si želi vojak, daleč od prijateljev in svojih domačih, izvedeti, ka je novega v domovini. S časnikom nisj ustregel samo meni, ampak vsem mojim tovarišem Slovincem, katerim sem ga dal, da so ga brali. Ko bi naši ljudje doma vedeli, kako nam ustrežejo s slovenskimi časopisi, bi nam jih gotovo večkrat poslali. Še enkrat prav lepa hvala! Z Bogom! Na veselo svidenje se veseli Fr. K—n, 27. domobranski pešpolk, vojna pošta 73. — Kakor je videti že iz teh dveh pisem, napravimo našim vrlim slovenskim fantom in možem na bojišču nenavadno veselje in radost, če jim pošljemo časnike, da izvedo vendar kaj novega z doma. Naro-

čite jim »Slovenca«, ali pa vsaj enkrat na teden jim ga kupite in pošljite, ne bo vam žal tistih vinarjev, ko jim napravite toliko veselje. Poštšina je tako malenkostna, da ne pride v poštev. Našim vojakom pa, ki trpe in se dolgočasijo po bolnišnicah v tujini, pošiljamo časnike sploh poštine prosto.

Zadnji pozdrav iz daljnih daljav.

Ko se je vnela sedanja vojna, je moral tudi Ljubljancem France Pilko z drugimi slovenskimi fanti in možmi vred na severne boje poljane. Poslovil se je od žalostne in bolehe žene in drobne dece pa odšel. Izprva je pisal par pisem ženi, kje je in kako se mu godi, potem pa ni bilo ne duha ne sluha o njem, kakor bi bil našel smrt sredi srditih bojev. Ali France Pilko ni padel na bojišču, ampak zgodilo se je z njim kakor s tem in onim Slovincem: Rusi so ga ujeli in odvedli s seboj v ujetništvo. Če piše in pripoveduje ta ali oni Slovenec, da ni bilo vojnje v rusko ujetništvo ne konca, ne kraja, kaj bi šele rekel France Pilko, ki se ni vozil samo preko vse evrop-

Novi davki.

Novi davki niso nikdar popularni in tem ne ljubši, čim bolj zadenejo široke in revne mase. Poleg drugih vabljenih načel je pri davkih vendar predvsem potrebna davčna pravičnost. Ravno vojni čas pa je tak, da nudi ugodno priliko za pravično davčno politiko. Široke mase plačajo največ davkov v krvi, redki bogatini naj bi ga plačali v denarju. V naši državi že celo vrsto let pripravljajo »veliki« in »mali« finančni načrt. Parlament teh finančnih predlog ni rešil, sedaj pa jih bo vlada s cesarskimi naredbami. Davčne načrte vlade je pretresala tudi kontrolna komisija državnih dolgov in ob tej priliki zvemo, kako se bodo te davčne reforme izvršile. Predvsem se misli povišati poštno in druge pristojbine, to je predvsem koleke. Ravnotako se poviša davek na vozne karte, odpravi se 15-odstotni popust pri zemljiškem davku. Tem zvišanjem bo sledil davek na užigalice in davek na dedščine in daritve. Sicer ni znano, kako visoko misli vlada priviti davčni vijak, vendar to je gotovo, da je opustila misel vinskega davka in da so nameravani davki le mali del novih bremen, ki so in bodo naravna posledica vojne.

Uporaba beguncev za poljska dela.

Pri ministrstvu za notranje zadeve se je vršila enketa o uporabi beguncev za poljska dela. Na razpolago je kakih 14.000 sezonskih delavcev, ki so sicer šli vsako leto v gotovem času na veleposetva na Nemškem, Češkem in Nizjeavstrijskem in ki so sedaj zbrani v raznih koncentracijskih taborih. Dobe se le proti gotovim pogodbam in delodajalec prevzame pogodbeno obveznost. Kranjsko je zastopal dr. Lampe, ki je naglašal, da pri nas niso begunci v koncentracijskih taborih, kakor drugod, ampak razdeljeni po občinah. Imamo jih do 5000, od katerih je pa mnogo obrtnikov in družin drugih stanov. Za poljsko delo bo sposobnih kakih 600, večinoma žensk. Za Kranjsko, ki bi spomlad trpela silno vsled pomanjkanja vprežne živine in delavskih moči na poljih, je treba, da se tisti begunci, ki so tu, pritegnejo k poljskemu delu. Zastopnik poljedelskega ministrstva je obljubil, da se to sprejme v novo naredbo, ki v kratkem izide. Z upani bomo tedaj imeli moč, da bomo take osebe ob času nujnega dela, tudi prisilili k delu na polju. Iz Kranjskega bo v kratkem čez poldruhi tisoč beguncev odposlanih v veliko koncentracijsko taborišče, ki se gradi v Gmündu. Kdor si želi obdržati od tu bivajočih beguncev kako delavsko moč, naj se torej pogodi že zdaj, preden ga odpeljejo. Veliki posestniki se naj obrnejo potem do koncentracijskih taborišč v Gmündu, v Lipnici na Štajerskem in v Wolfsbergu. Od tam vzameta okoli 10.000 delavcev samo Češka in Nizja Avstrija. Za ostale se pa jako zanima Nemčija, ki bi najraje vse pobrala. Priglasijo se naj pošljejo na deželno delavsko posredovalnico pri deželnem odboru v Ljubljani. Dodatno k temu poročilu omenjamo še, da je dr. Lampe tudi omenil vprašanja vojnih ujetnikov, ki bi se porabili za poljska dela in za zgradbe javnih korporacij. Odgovorilo se je, da leži zadeva pri vojnem ministrstvu, ki se še ni odločilo v tem oziru.

Omejltve glede na odvetništvo.

C. kr. korespondenčni urad poroča: Od leta do leta se vedno bolj prenapolnjuje odvetniški stan in se je v nekaterih okrožjih že tako pomnožil, da postajajo posledice nevarne ugledu stanu, koristim pravosodja in prebivalstvu, ki išče pravice. Vojno stanje je približalo nevarnost, da se s hipnim skokom pomnoži število odvetnikov v okrožju dunajskega višjega deželnega sodišča, ker se priseljujejo zunanji odvetniki. Veliko odvetnikov, ki so zaradi vojnih dogodkov zapustili svoje bivališče, je naznanilo, da se preselijo na Dunaj ali v kak drug sodnijski kraj v okrožju dunajskega višjega sodišča. Če se tako nenadoma pomnoži število odvetnikov v omenjenem okrožju, bi bilo to v sedanjih razmerah naravnost nevarno, ker je vojno stanje pridobitno možnost odvetništva izdatno znižalo. Vlada je zato sklenila, da nastopi z obrambnimi sredstvi. Danes (13. t. m.) se je razglasila cesarska odredba, ki pooblašča pravosodnega ministra, da lahko zapre začasno kako višje deželnosodno okrožje dohodu odvetnikov iz drugih okrožij. Da se prepreči izogib prepovedi, lahko pravosodni minister ukaže, da se smejo v okrožju kakega višjega deželnega sodišča v odvetniški seznam vpisati le taki odvetniški kandidati, ki so v dotičnem okrožju višjega deželnega sodišča določeno najkrajšo dobo poslovali. Okrožna enota in ne okrožje kake odvetniške zbornice se je zato prevzela, da se deloma omili dalekosežnost omejitve. Odvetnikom in kandidatom, ki so nastanjeni v okrožju kakega višjega deželnega sodišča, se ne zagotovi le prosta preselitev izven in v okrožju lastne odvetniške zbornice, marveč v celem okrožju višjega deželnega sodišča. Istočasno se je objavil odlok pravosodnega ministra, ki odreja začasno zatvoritev v okrožju dunajskega višjega deželnega sodišča in zahteva, da morajo biti odvetniški kandidati vpisani vsaj dve leti v seznamu odvetniških kandidatov odvetniških zbornic na Dunaju, v Lincu ali v Solnogradu, če hočejo, da se kot odvetniki vpišejo v odvetniški seznam ene teh zbornic.

Dunajski župan o gospodarskem položaju Dunaja.

Dunaj, 13. februarja. V posebnih izvestjih, ki jih izdaja dunajski župan dr. Weißkirchner, stoji: Nemška država in Avstro-Ogrska stojita v neomajni obrambni moči na vse strani proti sovražniku, v čigar deželo ste z orožjem globoko prodrli. Gospodarsko pa nismo mi med vojno nič več trpeli kakor naši nasprotniki in nevtalni. Kot znamenje na to navajamo dejstvo, da so hranilne vloge 1585 milijonov padle le na 1536 milijonov, torej samo za 27 milijonov, in da je denarno stanje dunajskih bank, četudi se je na vojno posojilo vplačalo že 80 do 100, slejko prej tekoče. Tudi trajno dobri davčni dohodki so ugodno znamenje. V decembru so bili dohodki dunajskih mestnih davčnih uradov za 5 milijonov kron, davčni dohodki celega leta 1914. za 21 milijonov kron višji kot v prejšnjem letu. Preskrba Dunaja z živili je bila tudi v januarja 1915 v splošnem zadostna, akoravno so se posamezne potreščine podražile. Samo preskrba moka se še vedno ni izboljšala, kajti razmerje dunajskih maksimalnih cen napram onim v drugih kronovalnih in v ogrskih komitatih onemogočuje reelno trgovino skoraj popolnoma. Dunajska občina je zato zagotovila velike množine koruze za potreščine dunajskega prebivalstva. Mesa na Dunaju tudi v januarju ni primanjkovalo. Preskrba s premožem je bila popolnoma zadostna.

Naročajte „Slovenca“.

Preskrba z žitom in moko.

Ogrska je pričela že pred tedni z rekviriranjem žita. Kake uspehe je imela, danes ni še znano. Avstrijska vlada je imela zadnje dni več ur trajajoče seje z ogrsko vlado v Budimpešti. Vsebinska teš se je bilo vprašanje, koliko in kako oddati ogrske pridelke naši državni polovici. Ministrske konference so sedaj končane in vprašanje glede preskrbe vsaj principijsko rešeno. Edino, kar se danes vé s precejšnjo gotovostjo, je, da bodo skupne zaloge obeh državnih polovic pri štedljivi rabi in uporabi vseh žitnih surogatov kakor ječmen, koruza, krompir itd. zadostovale do nove žetve. Koliko žita in moke bode oddala Ogrska nam, je odvisno od zalog žita v Avstriji. Meseca oktobra že je vlada poizvedovala po stanju žitnih zalog v Avstriji. To inventariziranje pa je bilo žal nepopolno. Z največjo gotovostjo se danes že lahko sklepa, da bode centralna vlada odredila novo inventariziranje zalog, in sicer z največjo natančnostjo in strogostjo. Skoro gotovo bode vlada zagrozila, da zapadejo vse zaloge, katere bi posamezniki prikriti hoteli, brezplačno državi v last in bi čakala dotičnika poleg tega še občutna denarna in zaporna kazen. Neprijetno, a pri današnjih razmerah umljivo. Da bodo prišle tako na dan zaloge privatnikov, ki so si zasigurali velike zaloge, je gotovo, gotovo pa tudi, da bode vlada odločila, koliko sme posameznik zase hraniti.

Kadar bode inventariziranje obeh državnih polovic končano, tedaj šele bode mogoče sklepati, koliko naj Ogrska Avstriji žita odda. Ako bode žito posameznikom zaplenjeno, danes še ne vemo, skoro gotovo pa bode prosta prodaja žita in moke ustavljena, ali pa, če se bode smelo prodajati, bode navesti novega lastnika. Tako bode mogoče vedno imeti evdenco, kdo je lastnik zaloga in bode prikrivanje ali zatajenje zaloga onemogočeno. Ko bodo zaloge znane, potem šele bode mogoče rešiti vprašanje, koliko žita odstopi ogrska vlada avstrijski vladi. Kako bode odredila vlada razdelitev rekviriranega žita, oziroma ali bode Ogrska odala mesto žita že izgotovljeno moko, o tem še ni nič gotovega sklenjenega.

Vojaške zadeve.

V priznanje hrabrega, požrtvovalnega in uspešnega obnašanja pred sovražnikom so bili odlikovani z redom železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo: Pred sovražnikom padli polkovnik Evžen Brunswick pl. Korompa, bivši poveljnik 44. polj. top. brigade, znan iz dolgoletnega službovanja v Ljubljani; pred sovražnikom padli major Julij Tambornino 16. in stotnik Jos. Ranzinger 29. p. p. — Z vojaškim zaslugam križcem 3. vrste z vojno dekoracijo: Major Rudolf Passy; stotnika Vilko Schönhöfer in Gustav Traun 47.; pri železniški nezdobi v Lüttichu ponesrečeni stotnik Ferdinand Ammann 8. trd. top. bataljona; nadporočnik v. r. teh. dr. Norbert Assam 7. p. p.; nadporočnik Miroslav Rachai in poročnik v. r. Tone Klinger, oba 7. in nadporočnik Maks Schober 9. polj. lov. bat. — Signum laudis so si priborili: Poročnika v. r. France Hummler in France Zauner 47.; stotnik Štefan Tunner in poročnik v. r. dr. iur. Rihard Hornung 7.; poročnik v. r. France Matschnig 47. p. p. prideljen 4. d. p. p. ter nadporočnik Vilko Grazer nadštev. v 17. pešpolku pri 6. hus. polku.

V »Slovenec« št. 31 z dne 9. t. m. — »Vojaške zadeve« — sta se urinila dva stavčeva pogreška: Poročnik v. r. Osvald Zestel naj se pravilno zove: Zettel. Nadporočnik pl. Lukanc se ne zove Milan, ampak Mihael in je sin polkovnika pl. Lukanca, čigar trije sinovi se nahajajo na bojiščih kot častniki, dva izmed teh sta bila že odlikovana za hrabro in odlično obnašanje pred sovražnikom.

Dež in sneg — naraslo vodovje — mrtev promet.

Takega februarja že ne kmalu kakor letošnji. Skoraj že cel teden pri nas dežuje, drugod pa sneži. Posebno zadnje tri dni lije noč in dan. To čudno vreme je povzročilo vse polno zmed. Vodovje je naraslo in že se pričenejo povodnji, kjer jih pa še ni, pa stoji vodo prav do vrha bregov. Pri izlivu Gradašice v Ljubljano so odprli zatvornice. Voda pa še narašča in je nižji del Barja že pod vodo. Tako naraste Ljubljane že dolgo ni bilo. Zaradi naraste vode, ki je pri Črnučah pokvarila železniško progo, se je moral včerajšnji popoldanski kamniški vlak vrniti nazaj v Ljubljano in je tu železniški promet sploh ustavljen. Nekateri pasažirji so izstopili in šli peš domov, drugi so se povrnili v Ljubljano. Pri Trzinu je tudi vodovje razdrlo železniški tir. Vozovi iz Domžal včeraj in danes niso mogli v Ljubljano, ker je tudi cesta poplavljen. Kakor pri nas dež, tako po Gorenjskem dela zmede sneg. Včeraj

n. pr. od Gorice do Jesenic in od tu do Trbiža zaradi nagromačanja zapadlega snega, ki ga je do poldruga metra visoko, ni vozil noben vlak in tudi danes je tako. Še huje je pa v višjih alpskih deželah. Temperatūra je pa zelo različna. Danes jutraj n. pr. je v Kranju snežilo, od Škofje Loke dalje je deževalo. Z višjih hribov drče velikanske lavine, ki brzkone ne bodo brez zlih posledic. Zmede zaradi vremena so prav povsod, samo da so različne.

Idrijske novice.

Vojnopomožno delo ima v Idriji svoj sedež v podružnici Rdečega križa. Načelnik je že enajsto leto msgr. dekan Mihael Arko, ki je skrbel, da tudi v letih, ko se nismo bali vojske, ni prenehala podružnica delovati. Do konca januarja t. l. je zbrala denarja 2665 K 20 h. Naloženega je bilo namreč 717 K 36 h, redni člani so plačali letnega zneska 134 K, ob pričetku vojske so znašale zbirke 1520 K 23 h, cerkvene zbirke vsako zadnjo nedeljo v mesecu so prinesle pa 293 K 61 h. Za naše razmere pač lepi prispevki.

Krščansko gospodarsko društvo je izdalo računski zaključek za 16. upravno leto 1914. Koncem leta je bilo 531 združnikov s 539 deleži. Prejemkov je bilo 142.989 K 50 h, izdatkov 138.346 K 40 h, denarnega prometa torej 281.335 K 90 h. Iz bilance je razvidno, da nima drugih pasiv, kot deleže v znesku 14.485 K in rezervnega zaklada 21.348 K 10 h, dolgovi na nezadružnike torej nobenih, kakor nam

aktiva kažejo, da zadružniki redno vse plačujejo, vsled česar tudi zadruga ni imela koncem leta samo vsega blaga v zalogi v vrednosti 31.605 K 93 h plačnega, ampak še celo naloženega denarja čez 6600 kron, v gotovini pa 4643 K 10 h. Čistega dobička se je pri gospodarstvu 7434 K 65 h. Ker se je nekaj blaga oddajalo brez dividendnih znamk, bo mogoče letos predlagati na obnem zboru 70 odstotno dividendo na oddane znamke. Vključ temu bo rezervni zaklad zrastle na 21.854 K 43 h. Kot božično darilo za vojske je zadruga darovala 10 K, Rdečemu križu pa je dala gorke obleke v vrednosti 127 K. Občni zbor bo v nedeljo, 21. februarja, popoldne ob štirih v verandi Didičevega hotela.

Ljudska hranilnica in posojilnica je tudi dovršila račune za preteklo leto 1914., ki je bilo radi vojske precejšnja poizkušnja za denarne zavode. Naša »Ljudska« jo je dobro prestala. Članov je imela koncem leta 282 z ravno toliko deleži, ki znašajo 564 K. Hranilnih vlog je bilo 102.342 K 50 h, kapitalizovane obresti 24.184 K 18 h, vzdignjene hranilne vloge pa so znašale 124.273 K 52 h, tako da so se vloge vendar za dobrih 2000 K zvišale in znašajo 558.647 K 65 h. Posojila pa so se znižala, ker se je dalo posojiti 60.629 K 69 h, vrnilo pa 83.595 K 53 h. Koncem leta je bilo posojil še za 457.370 K 71 h. Rezervni zaklad se bo tudi letos pomnožil, ker je čisti dobiček tudi čeden. Občni zbor bo v nedeljo, 14. marca, v pisarni krščanskega gospodarskega društva, kjer uraduje hranilnica.

Naše čete v ljutih bojih prodirajo. — Velik nemški uspeh v vzhodni Prusiji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Nadaljevanje bojev v Karpatih. — Napredovanje v Bukovini. — Naše čete dosegle črto Sereth.

Dunaj, 12. februarja. Uradno se poroča: Položaj na Rusko Poljskem in v vzhodni Galiciji je neizpremenjen.

Boji na karpatski fronti povsod še trajajo. Napadi zaveznikov kljub ljutemu sovražnemu odporu in uporabi ruskih ojačenj, ki se zbirajo od vseh strani, korak za korakom pridobivajo na prostoru.

Operacije v Bukovini ugodno napredujejo. Med vsakdanjimi boji osvajajo naše kolone, ki prodirajo skozi gorske doline, domača tla.

Dosegli smo črto Sereth.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Velik nemški uspeh na vzhodno pruski meji. — Nemci ujeli 26.000 Rusov, zaplenili 20 topov in 30 strojnih pušk. — Mesto Sierpe Nemci zasedli.

Berlin, 12. februarja. Veliki glavni stan: Njegovo Veličanstvo cesar je došel na bojišče na vzhodnopruski meji.

Tamošnje operacije so prisilile Ruse, da so hitro zapustili svoje postojanke vzhodno od Mazurskih jezer. Na posameznih točkah boji še trajajo. Dosedaj smo ujeli okoli 26.000 Rusov, več kot 20 topov in 30 strojnih pušk pa zaplenili. Množica zaplenjenega vojnega materiala se še ne da niti približno pregledati.

Na Poljskem desno od Visle so nemške čete nadaljevale ofenzivo, o kateri smo včeraj poročali, zasedli mesto Sierpe in zopet ujele nekaj sto Rusov.

Na Poljskem bojišču, levo od Visle, ni nobene izpremembe.

Najvišje aradno vodstvo.

Pred približno enim mesecem je bilo komaj sto štirjaških kilometrov Bukovine še avstrijske; do Dorne-Watre in skoro do sedmograške meje so Rusi že prodrli. Danes razumemo, zakaj so se Rusi takrat tako veselili in zakaj je ravno takrat tako cvetela trospornostna hujskarija v sosednji Rumuniji. Vse drugače pa je danes. Tri četrtine Bukovine so med nepopisnim veseljem domačega prebivalstva zopet zasedle naše čete. Do reke Sereth je dežela očiščena Rusov, kakor poroča naš generalni štab. Veliko večjega pomena kot zopetna pridobitev ozemlja je pa moralen vpliv teh dejstev na sosednjo Rumunijo. »Dejstva bodo govorila,« je dejal veliki rumunski politik Carp, in dejstva govore sedaj zelo jasno, da se je ruska ofenziva, katero so pričeli z vsemi silami, popolnoma izjalovila.

Sedanje prodiranje v Bukovini spominja na prodiranje začetkom oktobra v vzhodni Galiciji, kjer je generalni štab tudi mogel dan za dnem poročati o zopetni osvojitvi novih krajev. Kakor so takrat naše čete po vrsti zasedle Biecz, Jasło, Tarnow itd., tako sedaj v Bukovini Jakobeny, Kirlibabo, Moldavo, Izvor, Breaz, Kimpolung, Wamo, Gurahumoro, Sučavo,

Radavc in Sereth. Sovražnik se v brgu umika, najbrže si bo pa ob reki Pruth, ob kateri leži glavno mesto Bukovine, Černovice, izbral utrjene postojanke in se poizkusil še enkrat postaviti v bran. Če bodo Rusi mogli dobiti večjih ojačenj, je z ozirom na položaj v Karpatih, kjer naše čete vežejo močne ruske sile, zelo dvomljivo.

Že prihaja iz Černovic poročilo, da se Rusi pripravljajo na odhod; ruski poveljnik Evreimov se je že umaknil iz Černovic v rusko Nowoselico.

V Karpatih boji še trajajo, le prelaz Dukla skušajo Rusi z vsemi silami obdržati. V vzhodnih Beskidih in gozdnih Karpatih naši napadi napredujejo. In če vprašamo po zadnjem vzroku: Zakaj ti uspehi?, se glasi odgovor: Naši vojaki hočejo na vsak način zmagati in zato ni zanje nobene ovire, pred katero bi se morda strašili.

× × ×

RUSKA POROČILA.

Korespondenca »Rundschau« poroča iz Kodanja (10. t. m.): Ruska uradna poročila so zelo malodušna tako glede na Poljsko kakor tudi z ozirom na Karpat. O Poljski se poroča, da zbirajo Nemci na levem bregu Visle veliko topov najizbornejših kakovosti in da nadaljujejo ogenj, ki občutno učinkuje. Nadalje se poroča, da Nemci z novimi silami, ki se zde neizpirljive, silovito in izredno vztrajno napadajo. Uradna ruska poročila si nasprotujejo, ker nenadoma priznavajo, da boj pri Borzymowu, o katerem so poročali, da so v njem zmagali, še ni končan, ker so Nemci silovito ojačeni. — »Novo Vreme« piše, da presega nemško prodiranje ob Bzuri in ob Ravki v silovitosti vse, kar je že dožival svet. Le odločilna zmagaja v Karpatih more gotovo jamčiti, da se vzdrži naval zaveznikov na Poljskem. — »Rusko Slovo« poroča o ljutih nemških sunkih vzhodno od Varšave in priznava, da so priborili zavezniki na Poljskem gotove uspehe, ki seveda trajno ne morejo držati. Uradno poročilo priznava, da je sklenilo vodstvo ruske armade, v Karpatih ruske čete nekoliko umakniti nazaj v boljše postojanke. Avstro-ogrski in nemške čete, ki nastopajo v Karpatih, so premočne, da bi morale ruske operacije v prejšnjem okviru priboriti trajen uspeh. Tudi ruski vojni poročevalci naglašajo, da se nahaja sovražnik v premoči. Armadni list piše, da so zavezniki med sedloma Tucholka in Beskid silovito napadali in da so se izkušali Rusi z bajoneti držati v obrambi. Ob teh poročilih stoji jako slabo z odločilno rusko zmago v Karpatih, o kateri se je sanjalo »Novemu Vremenu«. O vzhodni Prusiji se poroča, da se mora vojskovati ruska armada na dve strani. Napad z bajoneti igra važno vlogo. Svojo glavno pozornost obračajo Rusi na Tilsit, a glede na sovražnikovo silo se morajo zadovoljiti z doseženimi delnimi uspehi. — »Ruske Vedomosti« čisto kratko poročajo, da se morajo Rusi pred izdatno sovražnikovo premočjo umakati iz Bukovine.

NAŠI USPEHI V BUKOVINI IN KARPATIH.

Budimpešta, 12. februarja. »Magyarország« poroča: V Bukovini prodirajo naše čete nevzdržno naprej. Iz Gurahumoro in

Solke zasledujemo sovražnika. Ruski odpor ni več resen, tako da so mogle naše čete brez večjih napadov vkorakati v Radavc.

Pri Dukli sta se obe vojski vkopali. Naše čete so ujele v zadnjih bojih zelo veliko Rusov. Naše čete iz Berega so nad Volovcem dosegle velike uspehe. Da omajajo ruske postojanke, se bore naše čete že tedne. Čez Werecki prelaz prodirajoče nemške čete so napadle ruske postojanke od strani in so prisilile sovražnika, da je zbežal. Tudi tu so ujele naše čete mnogo sovražnikov in zaplenile mnogo vojnega materiala.

RUSI PLENILI V ČERNOVICAH.

Budimpešta, 12. februarja. »Az Est« poroča iz Bistrice: Iz Černovic se poroča, da so Rusi, predno je zapustila posadka mesto, odpeljali v notranjo Rusijo s približno 400 rekviriranimi vozovi zaplenjenega blaga, v prvi vrsti obleke. Černovičani smatrajo to kot dobro znamenje in ne dvomijo več, ko so nato kmalu zapustili ruski vojaki Černovice. Zdaj že znajo, da so naše čete vsako uro bližje mestu.

RUSI SE BODO USTAVILI PRI ČERNOVICAH?

Kodanj, 12. februarja. »Daily Telegraph« poroča iz Černovic: Rusi na svojem umikanju v Bukovini zelo veliko trpe od avstrijskega ognja. Upajo pa, da bodo mogli držati Črnovice.

RUSI NA BEGU PLENIJO.

Budimpešta, 12. februarja. »Budapesti Hirlap« poroča iz Bistrice: Bežeči ruski armadi poveljuje general Lavrencijev. Ujeti ruski vojaki pripadajo po večini polkom št. 136 in 284. Na umikanju ruski vojaki plenijo. Iz Kimpolunga so vlekli seboj tudi žene. Tudi kraja Frassin in Stuldigani sta zelo trpela.

RUSI ZAPUSTILI TARNOV?

Budimpešta, 11. februarja. »Alkotmány« in drugi tukajšnji listi poročajo, da Rusi zaradi silovitega ognja težkih avstrijskih topov ne drže več mesta Tarnov, marveč da branijo le še griče, ki leže za mestom.

OB DUNAJCU IN BIALI.

Krakov, 12. februarja. V zahodni Galiciji na črto Tarnow—Gorlice, ki je približno 85 do 90 km dolga, se vrše že šest tednov boji vedno na istem mestu. Medsebojne utrbe so oddaljene druga od druge 75 do 80 metrov, ob Dunajcu celo samo 50 m. Tekom teh šestih tednov je sovražnik samo enkrat poskušal predreti in sicer na ruski sveti večer. Bil je pa po 16 urnem krvavem boju prisiljen, da se je s težkimi izgubami umaknil. Od tedaj Rusi več ne poskušajo prodirati, pač pa so se morali pod Zakliczinom umakniti za 6 km proti severovzhodu.

RUSI ZAPUSTILI KOLOMEJO.

Budimpešta, 12. februarja. »Az Est« poroča iz Bistrice, da so Rusi že zapustili gališko mesto Kolomejo.

× × ×

BITKA PRI DUKLI.

Dunaj, 12. februarja. Vojni poročevalci lista »Deutsches Volksblatt« poročajo o veliki bitki pri prelazu Dukle sledeče: Dne 28. januarja so prodirale sovražne čete pod varstvom jutranje megle proti našim postojankam pri Lipni, medtem ko so Rusi svoje glavne sile zastavili proti dolini Bartfe. Ker smo mi tam imeli le manjše čete, se je v začetku sovražnikovo podjetje posrečilo. Vendar so bili vsi njegovi že doseženi uspehi izjalovljeni, ko so posle vmes naše rezerve. Dve stotnji nekakega štajerskega polka sta v naskoku osvojili eno rusko postojanko za drugo, pri čemur so imeli Rusi najtežje izgube. En ruski polk je bil pri tem popolnoma uničen. Rusi so bili ob tem času vsled svoje premoči že za hrblom naših postojank in so že živahno obstreljevali Lino, vendar smo jili po štirih naskokih vrgli nazaj. Od enega ruskega polka je ostalo le 300 mož. Skupno smo ujeli 1600 Rusov, med njimi dva podpolkovnika.

Še težje izgube so pa imeli Rusi pri naskoku na Kastelik Vrh. Od 48. sibirske divizije, ki je napadla, se je vrnilo le 600 mož, 189. ruski polk je bil skoro popolnoma uničen, ostalo je le še 20 mož.

VELIKE RUSKE IZGUBE PRI DUKLI.

Berlin, 12. februarja. Vojni dopisnik »Berl. Tagebl.« poroča iz avstrijskega vojnega poročevalskega stana: Poskus Rusov, da bi prodrli pri prelazu Dukle, se je ponesrečil. Ruske izgube cenijo na 10.000 mož. V vzhodnih Karpatih je ruski odpor slabši. Zavezniki trajno pridobivajo na prostoru. Za prelazom Užok so zopet ujeli enega ruskega polkovnika in več sto mož. Ujetniki izjavljajo, da je bil nek tamošnji ruski polk vsled upora decimiran, nek drugi pa odpeljan v plombarih železniških vozovih v Lvov.

RUSI SE UMAKNILI ČEZ PRELAZ TUHOLKO.

Amsterdam, 12. februarja. »Daily News« poročajo iz Petrograda: Čez prelaz Tuholka v dolini reke Opor so kombini-

rane avstrijske čete vpeljale povsod silno ofenzivo. Po desetem napadu so se Rusi umaknili proti severovzhodni smeri v pripravljene postojanke. (Prelaz Tuholka veže Munkač s Stryjem.)

× × ×

NEMŠKA ZMAGA V VZHODNI PRUSIJI.

Rotterdam, 12. februarja. Iz Petrograda poročajo, da so Nemci v vzhodni Pruski zbrali izredno močne čete in pričeli z velikansko silo ofenzivo, posebno pri Vilgowitzki in Lyku. Rusi so se morali umakniti do mazurskih jezer.

BITKA OB VISLI.

Rotterdam, 12. februarja. Listi poročajo, da postaja boj na desnem bregu Visle čim dalje silnejši. Na levem bregu se vrši artiljerijski boj. Nemci vnovič napenjajo vse sile, da bi prodrl rusk fronto pri Borzymowu in Wolji-Sidlowski. Bitka traja že šest dni, vendar Rusi še drže svoje postojanke.

VELIKE RUSKE PRIPRAVE.

Berolin, 12. februarja. »National-zeitung« izve od neke zanesljive osebe iz Rusije, da je ruska vojna uprava najela na tisoče delavcev, da razširi in utrdi drugo obrambno črto v čim večjem obsegu. Posebno utrjuje trdnjavi Kowno in Brest-Litovsk ponoči in podnevi. V obsegu 75 milj so zaprte vse ceste za vsak promet. V okolici utrdb kopljejo velike jarke, postavljajo ovire iz žic in polagajo mine. Posebno pri Brest-Litovskem je vse tako urejeno, da se more del okolice umetno poplaviti. V skladišča dovažajo mnogo hrane in streliva. Ravno tako dela se vrše pri Ivangorodu. Prebivalstvo je vsled teh del zelo razburjeno in iz tega sklepajo, da se ruska vojska splošno umakne.

Petrograd, 12. februarja. Cena soli se je za 70 % zvišala, pa tudi druga hrana je znatno dražja. Poveljnik trdnjave Kronstadt je uvedel maksimalne cene. Kdor se proti tem predpisom pregreši, bo kaznovan z globo 3000 rubljev ali pa bo zaprt tri mesece.

× × ×

LAŽI »NOVEGA VREMENA«.

Dunaj, 12. februarja. (Kor. urad.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: »Nowo Wreme« je nedavno pisalo: Če Avstriji vidijo, da postaja njih položaj nevzdržljiv, pošljejo naprej ruske ujetnike, ker upajo, da ne streljamo na nje. Tega tudi ne storimo, a nekoč v temi ob 3. uri zjutraj se ni mogel niti pol vrste daleč razločevati prijatelj od sovražnika in smo ustrelili nekega svojega častnika, dva pa ranili. Od Avstrijcev je to prostastko, obojito prostastko je pa, ker našim ne dovoljujejo, da se krijejo pred strelji. Izvajanja ruskega hujskajočega lista so seveda popolnoma neutemeljena.

ZADEVE GALISKIH BEGUNCEV.

Dunaj, 12. februarja. »Wiedenski Kurfer Polski« poroča: Na Dunaju so zborovali zastopniki 30 večjih galiskih mest. Sklenilo se je, da se ustanovi organizacija, ki izvede takoj ureditev razmer in takojšnjo preskrbo z živili v mestih, ki se oproste pred sovražnikom.

Brno, 12. februarja. Tu izhajajoče poljsko glasilo poroča, da se je 1. t. m. mesto Brno zaprlo pred nadaljnjim dohodom vojnih beguncev iz Galicije.

× × ×

RUSKE DOMISLIJE.

Kodanj, 12. februarja. Iz Petrograda poročajo: Voditelj liberalne stranke profesor Miljukov je izjavil, da obstoja med Nemčijo in Turčijo dogovor, po katerem bi v slučaju nemške zmage dobila Turčija Krim, Kavkaz, Egipt in glavni vpliv v Afganistanu. Nasprotno je imenovani izjavil, da je vprašanje glede Carigrada med tropsporazumom že rešeno: Carigrad dobi Rusija. Govor je v Petrogradu vzbudil največjo pozornost.

RUSKE TEZNJE.

Milan, 12. februarja. »Secolo« poroča iz Peterburga: Vodja kadetov Miljukov je izjavil v nekem govoru, da se mora vojna nadaljevati toliko časa, da se uniči nemški militarizem in reši vprašanje Armenije, Carigrada in Dardanel.

RABA NEMŠKEGA JEZIKA KAZNOVANA.

Kodanj, 13. februarja. Guverner v Tiflisu je izdal odlok, ki prepoveduje vsakomur, kot poroča »Rječ«, posluševati se nemškega jezika pod kaznijo 3000 rubljev oziroma tri mesece ječe.

PREGANJANJE AVSTRIJSKIH IN NEMSKIH DRŽAVLJANOV V RUSIJI.

Berolin, 12. februarja. V Kijevu je policija zaprla Palasthotel, ker je njegov lastnik, neki Zellenmeier, avstrijski državljani. Iz istega mesta poročajo: »Ruskoje Vjedomosti« 28. januarja: Ker je občinski svet dognal, da je glavni delničar elektrarn neke konzorcij nemških bank, je sklenil soglasno, da podjetje sekvestira in ga vodi nadalje pod občinsko upravo.

POMANJKANJE PAPIRJA V VARŠAVI.

Krakov, 13. februarja. »Glos Naroda« poroča na podlagi raznih vesti iz Varšave, da primanjkuje tamkaj razne potrebščine, zlasti papir za časnike, tako da se celo največji varšavski list »Kuryer Warszawski« tiska na barvastem anononem papirju.

Ruska дума zaključena.

Peterburg, 13. februarja. (Kor. urad.) K carjevim ukazom se je zaključilo zasedanje dume. Predno se je zaključila seja, je дума še sklenila: 1. Vlada naj prej ko mogoče vse ukrene, da se pomaga deželam, ki so trpele po vojski. 2. Vlada izdelaj dopolnilni zakonski načrt o pokojninah in o podporah otrokom v sedanjih vojski padlih vojakov, vdov, ki žive pri njih in o povišanju pokojnin sirotam, ki so brez očeta in matere. 3. Vojaški rezervisti, ki služijo v policijski službi, naj se pozovejo pod zastave in naj jih nadomeste z vojakmi, ki so zapustili armadno službo, a so za policijsko službo sposobni.

Operacije proti Srbom.

Atene, 10. februarja. »Frankfurter Zeitung« se poroča: Z ozirom na poročila o pričelih bojih med Avstriji, Nemci in Srbi poizve »Hestia« iz deloma uradnega vira, da so nameravane operacije proti Srbiji radi vremena zelo težavne, osebito ker poplavlja ozemlje Donava, Drina in Sava, ki jih ne morejo premostiti. Poročilo o veliki bitki pri Milanovcu je neresnično že zato, ker leži Milanovac v središču Srbije. Če se misli na kraj, ki leži nasproti Orsovi, se je mogel biti le artiljerijski boj, ker je radi povodni neizvedljiva premostitev Donave. Napad na Srbijo, če se sploh misli nanj, se ne izvede še tako kmalu.

Niš, 10. februarja. »Frankfurter Ztg.« poroča po »Agence Havas«: 6. februarja je letelo neko avstrijsko letalo nad obmejnimi mestom Požarevac. Vrženih je bilo 8 bomb; ranjen je bil neki otrok.

RAZPOLOŽENJE V SRBIJI.

Dunaj, 12. februarja. »Politična korespondenca« poroča iz Sofije: Opaža se močna struja, ki meri na to, da se napravi konec boju in doseže sporazum z Avstrijo. Kljub tem pojavom se pa ne sme misliti, da se Srbija ne bi odločno uprla novi avstrijski ofenzivi. V srbski armadi ni nobene malodušnosti, čete so spočite, mnogo lahko ranjenih in bolnih vojakov je zopet ozdravelo. Na razpoloženje je ugodno vplival tudi pojav ruskega finančnega ministra Barka v Srbiji. Bark je govoril z velikim zaupanjem v končni izid evropske vojske, pozival Srbe, naj hrabro vztrajajo in zagotovili, da bo Rusija Srbijo tudi nadalje podpirala.

Bolgarsko posojilo.

Rim, 13. februarja. Z ozirom na neko uradno vest iz Sofije je najetje 150milijonskega posojila Bolgariji pri nemških in avstrijskih bankah že sklenjeno.

Oboroževanje v Črnigori.

Rim, 13. februarja. Iz Cetinja poročajo: Na kraljev ukaz z dne 8. t. m. se vpo-ključijo vsi moški v starosti od 18. do 30. leta, ki še niso služili in so za orožje sposobni.

Ultimatum Japonske Kitajski.

Kodanj, 12. februarja. »Nowoje Wreme« poroča: Japonski poslanik v Pekingu je v zadevi priznanja dozdavnih japonskih pravic v Tsingtau in v provinci Šantung izročil drugo noto japonske vlade kitajski vladi z zahtevo, da mora Kitajska odg-riti v 14. dneh.

Kaj vse zahteva Japonska od Kitajske.

London, 13. februarja. (Kor. ur.) »Times« objavljajo iz Pekina brzojavko o zahtevah Japonske Kitajski. Japonska zahteva: Noben del kitajskega obrežja in noben otok naj se ne odstopi kakoli tuji veslili in naj se ne odda v najem. Na vzhodnem Mongolskem zahteva izključno pravico do rudnikov, nobena železnica naj se ne gradi, če Japonska ne pritrdi. Podaljša naj se najemninska doba glede na Port Artur in železniških koncesij Šantung—Mukden in Chirin—Changchung na 99 let. Japonci naj zadobe pravico, da si lahko pridobe v vzhodni Mongolski in v južni Mandžuriji zemljišče in da se smejo pečati s poldelstvom. Japonska zahteva, naj se prenese njej nemški privilegiji v Šantungu kakor tudi koncesija za železnico Cifu ali Lungkui v Weitsien. Kitajska naj brez dovoljenja Japonske drugim državam v Fukien ne dovoli rudarskih obratov, zgradb železnic ali pristanišč. Japonska zahteva skup-

no kontrolo s Kitajsko nad železnimi rudniki v Han—Yangu, nad železnimi rudniki v Tavehu in nad premogokopi v Ping-siangu. Kitajska naj svojem drugim narodov ne podeljuje nobenih rudarskih pravic v prej navedenih rudniških ozemljih. — »Times« še pristavljajo: Minuli mesec so se obvestile o teh zahtevah Anglija, Francija, Rusija in Združene države.

Nove japonske bojne ladje.

Curih, 12. februarja. »Neue Züricher Zeitung« poroča: V kratkem dograde dve novi veliki japonski križarki. »Charuma« in »Chirishima«. Spomladi dograde še 10 torpednih rušilcev.

Angleška poslaniška zbornica.

London, 13. februarja. (Kor. urad.) V poslaniški zbornici je, odgovarjajoč na razna stavljenja vprašanja, izvajal lord Churchill: V pristaniščih združenih kraljestev se nahaja 37 zaplenjenih in 73 zadržanih ladij. Vse za plovbo sposobne parnike uporablja vlada ali pa zasebna trgovina. Ko je izbruhnila vojska, je razpolagala Nemčija z 28 izdelanimi podmorskimi čolni, 16 so jih gradili, oziroma so bila dovoljena sredstva za zgradbo; en podmorski čoln so gradili Norveški, enega pa Avstro-Ogrski. Sedanje število nemških podmorskih čolnov ni znano.

Turčija v vojski.

SULTAN EGIPČANOM.

Carigrad, 12. februarja. Sultan je izdal sledeči manifest: »Mojim sinovom v Egiptu! Veste, kako je Angleška vdrla v Egipt in s kakimi zvijačami se je polastila vlade. Vedno me je žalostilo, da ste morali trpeti pod angleškim tiranstvom in pričakoval sem ugodnega trenutka, da napravim temu konec. Zahvaljujem se Vsemogočnemu, da mi je dal ugodno priliko odposlati eno mojih cesarskih armad, da osvobodijo vašo lepo deželo, ki je mohamedanska dedščina. Gotov sem, da se bo z božjo pomočjo posrečilo moji cesarski armadi osvoboditi vas tujege vpliva in tujege vmešavanja in vam vrniti zopet našo avtonomijo in svobodo. Prepričan sem, da bodo moji sinovi z vso svojo silo sodelovali v tej osvobodilni vojski. — Mehmed Rešad.«

BOJI OB SUEŠKEM PREKOPU.

Iz Londona poročajo: Boji ob Sueškem prekopu so končani. Turške čete so se umaknile proti vzhodu. Angleški krogi smatrajo, da bodo Turki svojo ofenzivo z novimi močnejšimi silami obnovili.

NOV TURŠKI PREHOD ČEZ SUEŠKI PREKOP.

Berolin, 12. februarja. »Voss. Ztg.« poroča iz Carigrada: Kakor se poroča uradno, so prekoračile turške čete Sueški prekop med Tusumom in Serapimom, da poizvedujejo o angleških obrambnih sredstvih. Uneli so se boji, ki so trajali 3 ure in pol.

TURKI, PERZIJCI IN AFGANISTANČANI.

Carigrad, 13. februarja. (K. u.) V Perzijo je došlo afganistansko odposlaništvo. Afganistančani in Perzijanci se približujejo. Zbližanje Turčije in Perzije je gotova stvar. Perzijski poslanik v Petrogradu je premeščen v Rim, ker ni postopal tako, kakor je šah ukazal.

Boji v Južni Afriki.

London, 12. februarja. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz Lüderitza: Neki konjeniški oddelek je prodrl do Pomone in Bogenfelsa, 50 oziroma 70 angleških milj južno od zaliva Lüderitz, požgal oba kraja in oplnil tamošnje zaloge. To je prvič, da so britske čete v tej smeri tako daleč prodrele. Glavna sila je ostala v Pomoni, ostale čete so pa odjezdile v Bogenfels.

BOJI V JUGOZAHODNI AFRIKI.

Berolin, 13. februarja. (Kor. urad.) Iz jugozahodne Afrike se poroča uradno: Major Ritter je napadel začetkom februarja Angleže, ki so se utrdili na severnem bregu reke Oranje pri Kakamasu v koloniji Kap. Angleže je vrgel Major Ritter čez reko Oranje in je uničil vsa vozila za prevoz čez reko. Wolffov urad pristavlja: Neresnična so poročila, ki jih je razširjal o tem boju Reuterjev urad zadnje dni, osebito o nekem odbitem nemškem napadu in o nemškem umikanju s težkimi izgubami.

Podmorski boji proti Angliji.

NEMCI ZOPET POTOPILI NEKO ANGLEŠKO LADJO.

Rotterdam, 11. februarja. Sinoči v Rotterdam došla številka lista »Times« objavlja nadpis z debelimi črkami: Neka angleška ladja s posadko izgubljena! Srečala nek podmorski čoln! Besedilo lista

pa ne obsega poročila, ki bi se oziralo na nadpis. Poročilo so najbrže pod pritiskom cenzure zadnji trenutek odstranili iz lista. Pozornost vzbuja tudi, ker ni sinoči zvečer razdeljevalo francosko poslaništvo v Haagu in Reuterjev urad poročil. Iz molka sklepajo, da je zadela trojni sporazum nava nesreča, o kateri še molče.

ANGLEŽI ZAPLENILI AMERIKANSKI PARNIK »WILHELMINA«.

Falmouth, 11. februarja. Oblasti so zaplenile ameriški parnik »Wilhelmina«, ki je vozil živila.

ANGLESKI LORD BI RAD OBESAL NEMŠKE MORNARJE IN ZRAKOPLOVCE.

Amsterdam, 12. februarja. Lord Charles Beresford naznanja v poslaniški zbornici, da namerava vprašati Asquitha, če je vlada voljna, da postopa v bodoče z vsemi Nemci, ki se ujamejo ob napadih na morju ali v zraku, tako kakor se postopa s pirati (roparji) in da se javno obesijo kot morilci ženâ in otrok v neutrujenih krajih.

NOTA ZDRUŽENIH DRŽAV ANGLIJI IN NEMČIJI.

London, 13. februarja. (K. u.) »Reuter« poroča: Pričakujejo, da objavijo noti Združenih držav Angliji in Nemčiji jutri zjutraj. Trdi se, da se nota Angleški ne naslanja na slučaj »Lusitanije«, marveč na izjavo angleškega zunanjega urada, ki opravičuje uporabo nevtralnih zastav na ladjah. Nota Nemčiji je prijateljsko sestavljena.

KAKO IZGLEDAJO PARNIKI PAROPLOVNE DRUŽBE ZEELAND.

Amsterdam, 13. februarja. (Kor. urad.) Kakor poročajo listi, se nahajajo imena poštinih parnikov paroplovne družbe Zeeland v velikih črkah na strani. Dimniki so zgoraj pobarvani z nizozemskimi barvami. Uradno preiskavo o doživljajih angleškega parnika »Laertes« vodi komisija, ki jo je imenoval poveljnik mornariške sekcije v Amsterdamu.

DRAGINJA V LONDONU.

Kodanj, 13. februarja. (K. u.) Ministrski predsednik Asquith je izjavil v parlamentu, da so se cene od julija povišale v Londonu za 23 in pol odstotka. Oseboto se je podražil sladkor, meso in premog. Napoveduje, da bo junija dovolj pšenice na trgu. Špekulacije ministrstvo ne more za- braniti.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Angleške ladje ob belgijski obali. — Nemški letalci vrgli 100 bomb v Verdun.

Berolin, 12. februarja. Veliki glavni stan: Ob obrežju so se po daljšem odmoru včeraj zopet pojavile sovražne ladje. V Ostende so sovražni letalci metali bombe, ki niso napravile vojaške škode. Na ostali fronti so se vršili artiljerijski boji.

Posebno veliko municije je porabil sovražnik proti našim postojankam v Champagni. Izdatnega uspeha pa s tem ni nikjer dosegel.

Pri Souainu je poskušala napasti pehota, ki smo jo odbili in pri tem ujeli 120 sovražnikov.

Število ujetnikov v Argonih, o katerih smo poročali včeraj, se je zvišalo za enega častnika in 119 mož.

Severozahodno od Verduna smo vzeli več sovražnih strelskih jarkov. Protinapad, katerega so Francozi izvršili z genjsko zastavo na čelu, je bil odbit z izdatnimi izgubami za sovražnika.

V trdnjavo Verdun so nemški letalci vrgli okoli 100 bomb.

Ob Sudekopfu v Vozezi se je Francozom posrečilo zasesti mal prednji jarek pred našimi postojankami.

Najvišje armadno vodstvo

Francosko uradno poročilo.

Genj, 12. februarja. Poročilo francoskega generalnega štaba z dne 10. t. m.: 9. februarja so se vršili le artiljerijski boji, ki so bili na nekaterih točkah fronte, posebno ob Aisni in v Champagne precej silni. Edino v Lotringiji se je vzhodno od Manonvillerja vršil neznaten infanterijski boj.

Poročilo ob 11. uri zvečer: V noči na 10. februarja smo razstrelili pri La Boissele tri skladišča min. V Argonih se je vršil artiljerijski in boj z bombami, posebno pri Bolande in Bagatelle. Zadnja poročila poročajo o ljutom, a brezuspešnem napadu Nemcev na utrbo Marie Thérèse v Lotringiji. V Vozezi smo pri Fontenelle in Ban-de-Saptu odbili sovražni napad.

Novi boji ob belgijskem obrežju.

Amsterdam, 11. februarja. »Tijd« poroča iz Sluysa: Od srede minulega tedna se bije zopet v popolnem obsegu boj. Nemci so oseboto prve tri dni po angleških ladjinih topovih veliko pretrpeli, a tudi Westende, Middelkerke in Maria-kerke so močno poškodovani. Ubityh je bilo veliko meščanov. Meščansko prebivalstvo obrežnih krajev je pobegnilo v Ostende in Thourout, ko so se pričeli novi boji.

Pri Nieuportu se je skupno z angleškim brodovjem vnel strašen boj. Zavezniki so prodirali iz kraja St. Georgers, da napadejo Nemce, ki so stali vzhodno od kraja Lombartzyde; druge čete zaveznikov so iz kraja Lombartzyde prodirale proti West-zyge, kamor so večkrat došle prednje straže, a zasesti ga niso mogle, dasi so trajali boji več dni. Težki boji se bijejo za Westende in Middelkerke. Pred Maria-kerke in Ostende čaka zaveznike še težak boj. Zadnje dni so se pojavile angleške ladje pred Zeebrügge. Streljale so nemške obrežne baterije, nakar so se umaknile angleške ladje, ne da bi bile obstreljevale. Nemške posadke v obrežnih krajih Kno-cke in Heyst, oddelki pehote in mornariški vojaki, so takoj, ko so došle angleške ladje, zasedle strelske jarke, kjer so se nahajale baterije. Ljuto se bojujejo tudi v zraku. Sovražnikova letala so se pripeljala večkrat na dan in so metala osebito na Zeebrügge večkrat bombe. Obrambni topovi so neprestano obstreljevali letalce. Prepeljavali so se v zraku celi zračni oddelki 5—6 aeroplanov. Ponoči so namerjali metale svetlebo kvišku, da odkrijejo nezaželjene posetnike. Prebivalstvo je trajno razburjeno.

Boji ob reki Aisne.

Genf, 12. februarja. Lyonski list »Progres« poroča 8. t. m. iz Soissons: Mesto po obstreljevanju ni veliko trpelo. Zdej divja topničarski boj na gričih. Nemci obstreljujejo Villeneuve in St. Germain. Strašno krvavi so bili napadi na Verges in na Vemcel. Zdej divjajo siloviti boji ob reki Aisne pri Bucyju in pri Saint Medardu.

Zopetno bombardiranje Nieuporta.

Berlin, 11. februarja. »Lokalanzeiger« prinaša iz Rotterdamu vesti, da so Nemci zopet začeli obstreljevati Nieuport in pričeli z novim artiljerijskim sunkom proti Soissonsu. V središču bojne črte v Flandriji ter v okrajih severno od Soissons divjajo ogromni požari, povzročeni od nemških granat.

Zopetno obstreljevanje Reimsa.

Amsterdam, 11. februarja. »Times« poročajo iz Pariza: Nemci so pričeli iznova obstreljevati Reims, ki je imel nekaj časa mir. Tudi Pont à Mousson je bil dvakrat težko obstreljavan.

Dva polka sufragetk na bojiščih!

Milan, 11. februarja. Iz Londona se poroča, da je tam nabran že prvi polk sufragetk, ki pojdejo marca meseca na francosko bojišče, ne sicer na bojno črto, marveč na druge službe, kakor za dajanje signalov, k telefonu in brzopjavu, kot šoferke, za spremstvo trenov in podobno. Ta ženska armada se deli v stotnije po petsto vojakinj; štiri stotnije tvorijo bataljon, dva bataljona pa polk. V prvi polk se je vpisalo nad štiri tisoč Londončank; v drugem, ki še ni popoln, bodo poleg Londončank gospe in gospodične iz ostalih angleških mest. Stare so te prostovoljke od 20 do 40 let, večina pa jih je 25 do 30 let starih.

Nov zbor Garibaldincev.

Rim, 12. februarja. V Avignonu se ustanavlja nov zbor Garibaldincev. Dosedaj se je prijavilo približno 400 prostovoljcev, ki jih združijo s tistim polkom, ki stoji v Bar le Ducu in ki je določen, da nadomesti polk Pepina Garibaldija, ki je decemiran po izgubah in po boleznih.

Irci in Angleži.

Rotterdam, 12. februarja. Voditelj trske narodne stranke John Redmond se je ponudil armadi. Četudi je že prestar, da bi nosil orožje, hoče koristiti armadi.

Poincare in Millerand v fronti.

Milan, 11. februarja. »Corriere della Sera« poroča iz Pariza, da sta predsednik in vojni minister odšla na bojišče, kjer mislita ostati več dni.

Ljubljanske novice.

Iz Ljubljanske občinske svet ima redno javno sejo v torek ob šestih zvečer. — Dnevni red: Poročila finančnega odseka: o prošnjah: Marije Klopčarjeve za odkodnino za mestni občini v cestne namene odstopljeni svet; Franja Krapeša za doplačilo za izpraznjenje greznice pri topničarski vojašnici; o ponudbi trvdke J. J. Naglas za nakup mestne stavbne parcele št. 136/19 kat. obč. Kapucinsko predmestje na svetu bivšega vojaškega oskrbovališča. Stavbnega odseka poročila: o resoluciji obč. svetovaleca Štefeta glede ureditve javnih stranišč in pisarnic; o samostalnem predlogu obč. svetovaleca Šerjaka glede naprave pisarnja na Ribjem trgu. Šolskega odseka poročila o izvolitvi namestnika zastopnika mestne občine v c. kr. deželni šolski svet. Obrtnega odseka poročila o prošnjah družstva komisijonarjev in društva ljubljanskih postreščekov za zvišanje tarifov. — Tajna seja: Poročila o prizivih bivšega šolskega službe v Spodnji Šiški Jos. Koviča. Užitniškega zakupa poročila o letnih računih. Poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

Iz Odbor kolodvorskega prosvetnega društva naznanja tem potom, da se jutrajšnja prireditve vsled prav nenadno nastalih in popolnoma nepričakovanih ovir žalibog ne more vršiti. S tem preklicuje odbor vabila.

Iz Gospod vitez Pogačnik, stotnik 27. črnovojniškega polka, ordonančni častnik nadvojvode Evgena, je začasno poslan v službovanje v Ljubljano.

Iz Pouk za deklice šentjakobske šole, ki je bil od 5. februarja 1915 prekinjen, se zopet prične v sredo, dne 17. februarja 1915. Poučevalo se bo v notranji uršulinski šoli. Poučevani bodo štirje višji razredi v osmih oddelkih po trikrat na teden, namreč ob ponedeljkih, sredah in petkih vselej od ene do petih popoldne. — Deklice omenjenih razredov se zberejo v sredo 17. t. m. ob tri četrt na eno v uršulinski cerkvi ter odidejo pod vodstvom svojih učiteljev v odkazane učilnice. Čč. župnijski uradi ljubljanski naj blagovole oznaniti to izpovedbo tudi v cerkvi.

Iz Novi ranjeni in bolni vojaki v Ljubljani. Včeraj popoldne je došlo v Ljubljano zopet 338 ranjenih in bolnih vojakov, poleg teh tudi šest častnikov. Večinoma so bili lahko ranjeni in bolni, med njimi sta bila samo dva težko ranjena. Na kolodvoru so ranjence pričakovali za vlado gosp. dvorni svetnik dr. Zupanc, vojaški zdravnik dr. Herzmann in za »Rdeči križ« transportni voditelj g. Anton Jagodic in za reševalno društvo g. Turk. Ranjenci so bili hitro odposlani deloma na voze, deloma peš v novo infanterijsko vojašnico. Gasilno in reševalno društvo je tudi to pot s svojo preciznostjo storilo svoje dolžnost.

Iz Računski podčastnik top. polka št. 7 Jakob Mlekuš umrl. Umrl je v četrtek zvečer v Celovcu računski podčastnik ljubljanskega top. polka št. 7 v Celovcu, gospod Jakob Mlekuš. Z njim je izgubil polk po celih alpskih deželah znanega in priljubljenega moža, tovariša dobrega, delavnega ter krepstnega kolega in cesar, oziroma domovina enega najvztrajnejših in najpridnejših podčastnikov. Kdo izmed fantov, ki so služili pri polku, bi ne poznal starega »Jakata«, vse ga je poznalo, vse ga je ljubilo kakor očeta. Saj jim je pa res tudi bil kot pravi oče. Rodom je bil g. Mlekuš Čeh, doma pri Budjehicah. Usoda ga je zanesla kot čvrstega mladeniča v Ljubljano, kjer je ostal kot vojak 20 dolgih let. Tu se je pred enajstimi leti poročil in dobil družico iz znane Zabukovčeve rodbine. Srečnejšega zakona bi si človek kmalu misliti ne mogel: priden mož, zvesta in prijazna žena — in poleg dvoje zalih in pridnih fantov. Res srečen zakon! Ako bi ne bila izbruhnila vojna, bi bil Mlekuš v kratkem postal vojaški uradnik! Sedaj je pa moral zapustiti ljubljeno družino v najlepši moški dobi. Družini odkrito sožalje ob nenadomestni izgubi, pokojniku pa naj sveti večna luč!

Iz Imenovanje. C. kr. vojno ministrstvo je c. kr. vojnega akcesista Stanislava Adlerja imenovalo za c. in kr. vojnega oficijala, ne pa za oficijanta, kakor je napravil tiskarski škrat.

Iz Občni zbor »Muzejskega društva za Kranjsko« se vrši v ponedeljek, dne 15. februarja, ob 6. uri zvečer v predavalnici duželnega muzeja. (Vhod z Bleiweisove ceste.) Vabimo vse p. n. ude k najštevilnejši udeležbi.

Iz ruskega ujetništva so se oglasili. Matija Jordan, bivši domobranec, je pisal materi, bivajoči v Ljubljani, da se nahaja v ruskem ujetništvu, in sicer v Moskvi. — Janko Ložar je sporočil, da je živ in zdrav v mestu Barnaulu v Sibiriji. Pismo, datirano 25. decembra 1914, je prišlo dne 7. februarja 1915 v roke sestrji Josipini omoženi Klemenc, Trnovski pristan 5 v Ljubljani. — Iz Barnaula se je oglasil tudi Franc Lavrič. Pisal je sestri Ani Lavrič, bivajoči na Sv. Petra cesti št. 14 v Ljubljani, ki se je pisma jako razveselila. — Iz Moskve je pisal, da je še med živimi, Franc Praprotnik. Helena Praprotnik, Pogačarjev trg št. 3 v Ljubljani, ni dobila dva dolga meseca nobenega glasu od Franceta. Zato je bila vsa vesela, da se bosta še videla.

Iz Moskve se je tudi oglasil France Juvan, ki je pisal: Od 30. decembra 1914 sem ruski ujetnik. Ni mi hudega, na popotovanju sem pa še zmeraj. Tudi po ruskem so lepa mesta, pa ne za ujetnike. — Pismo je datirano z dne 3. prosinca 1915 in je prišlo tle dni prijatelju v roke. — Iz Kijeve je pisal Valentin Balantič, da so Rusi ranjenega ujeli in odvedli v ujetništvo. — Iz Moskve je pisal svojcem, da je še živ, France Mrhar iz Vižmarjev. — V Barnaulu z drugimi Slovenci vred se nahaja tudi France Krese, kakor je pisal svoji ženi Mariji Krese, stanujoči na Poljanski cesti št. 60 v Ljubljani. — Iz ruskega ujetništva se je nadalje oglasil tudi Jožef Čebulj, bivši pisar pri ljubljanskem odvetniku dr. Ravniharju. — Tako se oglašajo iz ujetništva dan na dan novi ujetniki, in vstal bo od mrtvih še mnogi Slovenec, za katerega so sedaj svojci še v takih skrbih in žalosti.

Iz Za odpravljanje smeti je v mestnem proračunu svota 13.000 K.

Iz Ponesrečen »Titanic II.« Usoda ladje »Titanic« je znana. Enaka je zadela sedaj pri narasli Ljubljani tudi last našega krakovskega čolnarja na »Jegu«. Tudi ta si je nabavil čoln, da prevaža čez Ljubljano ljudi, ter ga krstil s »Titanic II.« Tudi tega je sedaj zaneslo k zatvornicam ter ga docela pokvarilo. Čoln visi poln vode pri zatvornicah, streha pa se je nagnila in kaže svoja rebra kakor okostnjak.

Iz Nekaterim trgovcem z žitom je vlada zaplenila zaloge moke.

Iz Opozarjamo na današnji oglaš g. Julije Albert, ki je prevzela znano restavracijo pri »Lipi« v Židovski ulici.

Iz Semenj. V sredo so prignali na semenj 44 glav živine in sicer: 35 volov, 8 krav in 1 tele.

Vojaški laboratorij zletel v zrak.

Stockholm, 12. februarja. Včeraj popoldne je zletel v zrak vojaški laboratorij v Djursagarden, kjer se nahajajo velike množine streljiva. Ubitih je bilo 7, 2 osebi sta nevarno ranjeni.

Razna poročila.

VELIKOPOTEZNA DRŽAVNA INVESTICIJSKA AKCIJA.

Dunaj, 13. februarja. »Fremdenblatt« napoveduje, da se vlada posvetuje o velikopotezni investicijski akciji. Izvesti nameravajo več nameravanih in tudi novih načrtov da podpro tudi tisto industrijo, ki ni zaposlena z delom vojaških dobav.

POVIŠANE CENE PIVU V NEMČIJI.

Berlin, 13. februarja. (Kor. ur.) S 17. februarjem se povišajo cene pivu za 2 feniga pri litru.

PLAZ PODSUL VELIKO DELAVCEV.

Cuneo, 13. februarja (K. u.) Pri Mesce je podsul snežni plaz lopo, v kateri so bili nastanjeni delavci, ki so gradili električno centralo. Dozdej so izkopali izpod snega 15 mrličev.

Dnevne novice.

+ Ime najmlajšega nadvojvode. Pred dvema dneva je bil krščen sin prestolonaslednika nadvojvode Karla Franca Jožefa in nadvojvodinje Cite ter je dobil pri krstu ime: Robert, Karel, Ludovik, Maks, Mihael, Marija, Anton, Franc, Ferdinand, Josip, Oton, Hubert, Jurij, Pij, Ivan in Marko d' Aviano. Glavno ime Robert je dobil po svojem starem očetu, očetu svoje matere vojvodi Robertu Parmskem.

+ Vpokojen je trajno na lastno prošnjo c. kr. deželni šolski nadzornik dvorni svetnik Frančišek Levec. Ob tej priliki mu je izrazil naučni minister za njegovo večletno delovanje v šolski nadzorniški službi popolno priznanje.

+ Bolezen kardinala Piffa. Stanje dunajskega nadškofa kardinala dr. Piffa se je zboljšalo.

+ Na »Slovensko Stražo« tudi v teh težkih časih rodoljubi nikar ne pozabite, da ne bode popolnoma opešalo njeno delovanje.

+ Odlikovani domačin. Stotnik 29. pešpolka Jožef Ranzinger, rojen v Kočevju, je bil odlikovan za hrabrost z redom železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo. Bil je dvakrat ranjen in se zdaj zopet vojskuje v Karpatih.

+ Odlikovanje. Z vojaškim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo je bil odlikovan za svoje hrabro vedenje pred sovražnikom g. stotnik Adolf Jeršino-vec, poveljnik kolesarske stotnije.

+ Trvdka Zajc & Horn v plačilnih težkočah. Tukajšnja stavbena trvdka Zajc in Horn je naznanila sodišču svojo pasivnost in zaprosila za poravnavno postopanje v smislu novega zakona. Med upniki se nahaja ljubljanska »Ljudska posojilnica« za 383.262 K, od katerih je 100.000 K intabuliranih, ostane pa po pokrit po dobrih porostvih in po odstopu zaslužkov trvdke pri raznih zgradbah na Kranjskem in Primorskem. To navajamo radi tega, ker so razni ljudje raznesli trapaste govorice o »velikanski izgubi« od dežele kranjske garantiranega zavoda pri tej trvdki. Vsakdo se sedaj lahko sam prepriča, koliko je dati na take neumne govorice, ki se samo razširjajo, da bi se ljudje razburjali in oškodovali.

+ Vojaki rekonvalescentje — diletantje. Z Viča poročajo: Jutri (nedeljo) t. j. 14. februarja ob 4. uri popoldne bodo v tukajšnjem društvenem domu vojaški rekonvalescenti 97. pešpolka vpizorili dve burki enodejanki, in sicer: »Usodepolna brzjavka« in »Dva gluha«. — Čisti dobiček se bo podaril za tukajšnje vojaške rekonvalescente. Nastop — vojakov diletantov — ki so že okusili grozote vojske na lastnem telesu, ter blagi namen, za katerega se bo čisti dobiček porabil, je gotovo najboljša reklama, da se bo občinstvo polnoštevilno odzvalo povabilu in da se bo kljub resnobnemu času, v katerem živimo razvedrilo

in nedolžno iz srca nasmejalo. — Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina navadna.

— Nevarno je obolel na pljučnici višji državni pravdnik v Gorici gosp. Andrej Jeglič.

— Hotel »Südbahn« v Gorici ni prodan. Poročali smo, da je bivši hotel »Südbahn« v Gorici kupil neki Hrvat z Reke. V listih se je navedla tudi že kupna cena. Kakor pa smo izvedeli, se je baje kupčija razdrila že pretekli teden.

— Umrl je vsled bolezni, ki jo je dobil na severnem bojišču g. Ivan Golob, c. kr. štabni narednik pri 20. lovskem bataljonu v Krminu, doma iz Šmarjete pri Ljubljani.

— Namestu »Soče« je včeraj pričela v Gorici izdajati neka posebna družba »Primorca«.

— Umrl je član gosposke zbornice dr. Ignacij grof Attens, star 71 let.

— Obtožen je, kakor poroča »Hrv. Misao« bivši župan v Šibeniku dr. Krstelj zaradi zlorabe uradne oblasti pri volilnih listinah ter se bo moral zaradi tega dne 23. t. m. zagovarjati pred sodiščem v Šibeniku.

— Iz Tržiča. Damski odbor je odposlal mnogo božičnih daril vojakom v vrednosti 1100 K. Izrazil je željo, naj bi dobili ta darila vojaški 17. in 27. domačega pešpolka. Darila so prišla v prave roke. Mnogo zahvalnih dopisnic je prejel odbor in posamezne članice odbora. Poveljništvo 17. polka omenja v zahvalni dopisnici, da se kljub mnogim naporom naši kranjski fantje vrlo drže. Istotako izražajo zahvalo častniki in moštvo deželnoobrambovskega polka št. 27, ljub. 3. komp., in pravijo, da so jim ta darila napravila mnogo veselja.

Umrl je 10. februarja na jetiki strojarski mojster in posestnik Ivan Rupnik.

— Zadnje delo na bojišču padlega umetnika in kiparja Paulina iz Radovljice je krasen kip sv. Jožefa, ki je bil razstavljen na radovljiški razstavi. Kip je naročil g. kaplan Čadež za novi društveni Dom v Tržiču. Te dni so ga postavili na svoje mesto. Lep spomin na umetnika-junaka.

— Tovariš alkohol? (Kamerad Alko hol?) Pod tem naslovom je izšla knjižica, ki jo je spisal graški vojaški poveljnik podmaršal pl. Mattanovich. Pisatelj temeljito, a ne znanstveno-suhoparno, marveč živo in šegavo razpravlja o vprašanju, da-li in v koliki meri more biti alkohol častniku dober tovariš in prijatelj v njegovem vojaškem poklicu. Na podlagi bogate vojaške izkušnje ter znanosti in literature prihaja pl. Mattanovich do zaključka, da je alkohol le previdno uživati in da more biti vojaku le v posameznih, izjemnih slučajih koristen. Knjižica je namenjena predvsem častnikom, a jo bodo s pridom brali tudi zdravniki, učitelji in starši. Čisti dobiček je namenjen v vojaške dobrodelne svrhe.

— Goriški »Gazzettino Popolare« je prenehal izhajati; pravijo, da le za nekaj časa, ker je urednik Kerešovani bolan.

— Podružnica »Rdečega križa« v št. Petru na Krasu priredi dne 14. februarja 1915 gledališko predstavo v dvorani hranilnice in posojilnice. Spored: »Sin«, rodbinska drama v 4 dejanjih od E. Gangl. Ziva slika. Pri igri sodelujeta iz prijaznosti gđ. Skrabar iz Gorice in g. E. Koleča iz Ljubljane. Cene prostorov: I. in II. vrsta 2 K, III. in IV. vrsta 1 K 50 vin., V. in VI. vrsta 1 K, stojišča 60 vin. Začetek ob 4. uri popoldne. Blagjna se odpre ob 3. uri. Ker je čisti dobiček namenjen v prid ranjenim in bolnim vojakom, se preplačila hvaležno sprejemajo. Otrokom je dovoljen vstop le v spremstvu staršev. — Odbor.

— Drugokrat izpuščen. Gosp. Simon Pušnik, župan v Črešnovcih, je bil dne 25. januarja od orožnika Preskara na Pragerskem že drugokrat aretiran in odpeljan v Gradec. Dne 7. februarja pa je bil zopet brez zaslišanja izpuščen. Treba bo tudi javnim oblastem z vso odločnostjo nastopiti proti denuncijantom, da ne nastane med nami popolna pravna nesigurnost.

— Nadporočnik Vodopivec v ruskem ujetništvu. Nadporočnik mariborskega (26.) domobranskega pešpolka Emil Vodopivec, ki je dne 16. januarja s svojo maršstotnjo odšel iz Maribora, je bil pri nekem boju v Karpatih dne 28. januarja od Rusov ujet.

— Grof Sternberg odlikovan. Cesar je bivšemu češkemu državnemu poslancu grofu Adalbertu Sternberg, kateri je sedaj pridelen kot poročnik 5. domobranskega ulanskega polka 10. črnovojniškemu infanterijskemu brigadnemu poveljstvu, podelil najvišje priznanje za njegovo hrabro za držanje pred sovražnikom.

— Iz seznama izgub št. 123 in 124. Poročnik Čebul Bruno, 9. lov. bat., 2. stot., iz Beljaka, ponovno ranjen; praporščak Zamečnik Karel, 32. dom. pp., 1. stot., ranjen; kadet Koschell Karel, 17. pp., 4. stot., iz Celja, ujet v Rusiji; poročnik Premierstein, 30. črnovoj. oddelka, mrtev (umrl 9. decembra 1914 do 1. januarja 1915).

— Iz seznama izgub št. 122. Poročnik Begovič Pavel, 87. pp., 15. stot., po-

novno ranjen; poročnik Gogola Viktor, 87. pp., 14. stot., ranjen; stotnik Keiter Robert, 17. pp., 9. stot., ujet v Rusiji; nadporočnik Martin Alfons, 97. pp., 15. stot., iz Trsta, mrtev (6./11. 1914); praporščak Michl Ivan, 87. pp., 5. maršstot., ranjen; major Peter Franc, 87. pp., ranjen; poročnik Rumler Franc, 87. pp., 15. stot., mrtev (27./11. 1914); kadet Stumpf Emerik, 87. pp., 14. stot., mrtev (26.—28./11. 1914); poročnik Swoboda Julij, 87. pp., 13. stot., ranjen; praporščak Türk Franc, 87. pp., 5. maršstot., mrtev (7.—10./11. 1914); stotnik Vittorio Evgen, 87. pp., 14. stot., ranjen; nadporočnik Wolfgang Maks, 87. pp., 16. stot., ponovno ranjen; kadet Zadravec Matija, 87. pp., 14. stot., mrtev (26.—28./11. 1914).

— **Oderuštvo tudi na deželi cveče** v nekaterih krajih v polni meri. Marsikak oderuh se je založil takoj začetkom vojne z večjo zalogo moke, žita in drugimi jestvinami. Posebno srečo so imeli ti poštenjaki, ki z nakupovanjem prešičev. V sled malenkostnega dolga, ki ga je imel ta ali oni kmet pri teh krvosesi, je bil marsikateri primoran prepustiti žival že v jeseni za malenkostno ceno tem pijavkam. In kako izkoriščajo ti nečedniki kupčijo? Mesto da bi prodajali svinjino sproti, so jo poskrili po raznih podstrešjih, kjer čaka vnebovpijoče cene. Ti bogati — večinoma že stari, tik groba stoječi izkoriščevalci — ki nimajo nikakih rezijskih stroškov, se danes ne zadovolje niti z 200 odstotki dobička; čakajo poletja, da bodo izpili ubogemu ljudstvu zadnjo kapljo krvi. V Ljubljano hodijo izpraševati po cenah, izgovarjajo se: »Saj je tudi v Ljubljani tako!«, ne pomislijo pa, da so navezani ljubljanski mesarji na vsakdanji trg, ko morajo živo blago zadnji čas celo dražje plačevati kot te pijavke, poleg tega so pa obremenjeni še z velikanskimi davki in drugimi rezijskimi. — Ni li to vnebovpijoče? Ima tak človek sploh kaj vesti?

— **Velika nesreča na delu.** Iz Trsta poročajo: 40 letni Rudolf Hreščak, ki stanuje v ulici G. Caprin številka 5, je sebi in svoji družini služil vsakdanji kruh v tržaškem tehničnem zavodu (Stabilimento Tecnico Triestino). Sinoči ob sedmih je pa reveža zadela nesreča: prijel ga je neki transmijski jermen ter ga vrgel z vso silo ob tla. Pri tem si je nesrečni Hreščak zlomil več reber. Pozvan je bil k njemu zdravnik z zdravniške postaje, ki mu je podelil najnujnejšo pomoč in ga dal potem prepeljati v mestno bolnišnico. Stanje ubogega Hreščaka je opasno.

— **V Dubrovniku je umrl v 78. letu** svoje dobe kapitan g. Lujo Klaič, bivši ravnatelj navtične šole in brat pokojnega buditelja in narodnega voditelja v Dalmaciji, nepozabnega dr. Mihe Klaiča.

— **Kako se godi ujetim častnikom v Nišu.** Osješka »Drau« posnema iz pisma, ki ga je pisal iz Niša neki osješki meščan, ki je že od začetka vojne interniran v Nišu, to-le: »S svojo ženo stanujem v revni čumnatih, ki je preje podobna pralni kuhinji nego sobi, pa plačujem za njo 150 dinarjev mesečne najemnine. Draginja živi je dosegla nemogočo višino. Prebivalstvo v Nišu je od 25.000 poskočilo na 150.000 duš. Ujeti častniki uživajo tu popolno svobodo. Opetovano sem videl znane mi osješke častnike v tukajšnjih kavarnah.

— **Moža zastrupila.** V Sovodni pri Celju je perica Jožefa Pečnik svojega moža, ki se je bil ločil od nje radi njenega malovrednega življenja, zvalila na večerjo, kateri je primešala arzenika. Pečnik je čez dva dni umrl. Pečnikova je upala po moževi smrti dobiti njegove prihranke v znesku 2400 K. Sedaj je že v ječi.

— **Umrl je v Ptuj 78 letni Ferdinand Kummer.**

— **Plaz podsul.** Iz Železnikov se poroča: Pod Zijavko je Polajnarjevega Toneta s Češnjice podsul plaz in ga vrgel globoko doli v strugo Sore, kjer so ga našli čez dve uri mrtvega.

— **Nova zaplemba moke na Nemškem.** Nemški zvezni svet je sklenil naredbo, ki daje občinam pravico, da zaplenijo vse zaloge moke, ki znašajo nad 25 kg. Z naredbo od 25. januarja so se zaplenile le zaloge nad 100 kg. — Monakovski magistrat razglša, da bo od 12. februarja naprej zaplenil vse zaloge pšenične in ržene moke, ki znašajo nad dva stota.

— **Pet bratov vojakov.** Tik župne cerkve na Viču je občesposlovan gostilničar pri Merčniku, g. Franc Pavlič, oče štirih, v vojni službi sinov. 1. Ivan, korporal 27. lov. p., ki je bil že dvakrat v Galiciji ranjen, ter se v kratkem vrača tretjič v boj. 2. Viktor, korporal 17. pp., je ves čas vojne v Galiciji. 3. Leopold, korporal 17. pp., se od začetka vojne ni oglasil. Prosi se, kdor kaj več o njem, sporočiti očetu. 4. Matije, prostak 17. pp., odide po izvežbanju v boj. Najstarejši sin Franc, vojak 17. pp., ne more iz Amerike. Šesti sin Lojze pride sedaj na nabor, a ima še štiri mlajše brate, ki bodo brezdomno še nosili vojaško suknjo. — Deset sinov ima g.

Pavlič, sedaj že pet vojakov, gotovo redke slučaj med 12 otroci! Če pa cesar še pokliče stare vojake do 50. leta, bi moral tudi oče v boj. Bog živi čislana moža in sinove!

— **V ruskem ujetstvu** v Samarkandu je vojaški zdravnik dr. Pavlič iz Novega mesta.

— **Prepoved točenja opojnih pijač.** Okrajno glavarstvo v Olomucu je ukazalo, da se morajo gostilne zapirati ob deveti uri zvečer, zganje pa se sme točiti le do 12. ure dopoldne.

— **V Srem** ne more nihče potovati z železnico ali vozom, kdor nima policijske izkaznice.

— **Semenj v Kandiji** bo prihodnji četrtek, dne 18. t. m. za govejo živino, konje, prašiče in drugo blago. Kupci in prodajalci se uljudno vabijo.

— **Izbiranje smotk v trafikah prepo-** vedano. Finančno ministrstvo je z odlokom z dne 30. januarja odredilo, da trafikanti, dokler se ne vrnejo normalne razmere, odjemalcem ne smejo več dovoljevati, da bi si iz zabojčkov ali škatali sami izbirali smotke in svačice, marveč morajo željene izdelke kupovalcem sami vročiti. Prepovedano je, da bi odjemalci pretipavali smotke in svačice, in kar je kdo enkrat vzel v roko, mora brezpogojno kupiti.

— **Posrečen beg iz srbskega ujetništva.** Kakor se iz Osjeka poroča, se je posrečilo desetniku 78. pp. Jakobu Kapp s še petimi tovariši, ki so bili ujeti 14. oktobra, pobegniti iz srbskega ujetništva ter se vrniti k svojemu kadru v Osjek. Za svoje junaštvo je bil Kapp takoj povišan za četovodjo. Imenovani pripoveduje, da je bil najprej poslan v Valjevo, od tam pa v Arangelovac, kjer je bil do srede decembra zaposlen pri zgradbi ceste. Po končanem delu je bil poslan v ujetniški tabor v Niš, nato pa v Knjaževac, ki je samo 15 do 18 km oddaljen od bolgarske meje. Z devetimi tovariši je sklenil zbežati v Bolgarijo. Seveda pri tem begu ni šlo vse po sreči. Srbi so begunce zapazili in so enega od njih ustrelili, dva pa ujeli. Ko so bili na bolgarskih tleh, jih je tamošnje prebivalstvo zelo gostoljubno sprejemalo in jim dalo na razpolago voz, da so mogli preje dospeti do avstrijskega poslaništva. Tam so dobili civilno obleko, denar in potne liste ter so se preko Rumunije vrnili v domovino.

— **Ruski jetniki na Hrvaškem.** Iz Osjeka poročajo, da so preteklo soboto popoldne peljali okoli 1000 ruskih jetnikov skozi Osjek za Dalj, kjer je na pusti dr. Milankovića napravljen jetniški tabor. Jetnike bodo uporabili za gradnjo cest in druga dela. Jetniki so bili pripeljani na Hrvaško iz Josefstadta in izgledajo še dosti dobro.

— **225 gramov za ena usta dnevno.** Nemška vlada je po svoji državni razdeljevalnici sedaj natančno določila, koliko moke in kruha sme vsak dan snesti civilni Nemec. Za ena usta je določenih dnevno 225 gramov. Ker mora biti moki pridejano krompirjevo nadomestilo, zato znaša množina moke na teden za eno osebo eden in dobrega pol kilograma, ki mora zadostovati za kuho in kruh.

— **Delniška družba mlinov v Pragi** je imela svoj četrti redni občni zbor. Čisti dobiček družbe je dosegel po znatnih amortizacijah višino K 373.506,32 in je bilo sklenjeno, odšteti statutarne dotacije in izvanredne rezerve plačati 8% dividendo. Ostanek od K 10.999,09 se prevede na novi račun. Kuponi za trgovsko leto 1913/14. se bodo od 12. t. m. nadalje vnovčili pri blagajnah Češke industrijske banke, njenih podružnicah in ekspoziturah s 32 K.

Poljski begunci na Kranjskem.

»W. Kuryer Polski« je dne 10. t. m. prinesel dopis iz Radovljice, ki opisuje življenje poljskih beguncv v radovljiškem okraju. Največ beguncv je naseljenih na Bledu, kjer je velika draginja. V Breznici je par družin naseljenih v stari šoli; domačini so do njih izredno dobri. Mnogi gospodarji Poljake preveč izkoriščajo. Dečki, stari po 15 let, morajo delati težka dela, a ne dobijo razen slabe hrane nobene plače; gospodarji pa dobijo še plačo za hrano. Mnogi Poljaki morajo od hudobnih ljudi poslušati očitavanja, da Poljaki ne znajo delati, da so »prekleti Poljaki«; nekateri jih celo tepejo. Pri poštarju v Kamnigoricah služi 17letni dijak, sin šolskega voditelja v Jaslu, za konjskega hlapca, vozi gnoj in dela na polju.

Objavljamo v informacijo.

— **Antikvarjat »Katoliške Bukvarne«** v Ljubljani ima na razpolago **Luegers, Lexikon der gesamten Technik** und ihrer Hilfswissenschaften, 7 zvezkov v originalni vezavi (nov izvod). Cena mesto 273 K samo 100 K.

— **»Zgodnjo Danico«** (Jeran—Zupan) letnike 1884, 1890, 1892, 1893 in 1903 kupi »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

— **»Glasnik Najsvetejših src«** od 8. letnika 1909 nadalje kupi »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

— **Zbirka določb k občinskemu volilnemu redu za Kranjsko.** Priredil dr. Bogomil Senekovič, c. kr. okr. komisar. V Ljubljani 1915. Založilo in izdalo društvo »Pravnik« v Ljubljani. Naprodaj v Katoliški bukvarni po 50 vin. izvod. Ponatis je to iz 1. številke letošnjega »Slov. Pravnika«. Pri občinskih volitvah nastanejo mnogokrat vprašanja, kako je razlagati eno ali drugo določilo občinskega volilnega reda. Mnogo je tudi pritožb, ki jih rešuje deželna vlada ali celo upravno sodišče na Dunaju. Dotične določbe so zbrane v tej knjižici in razvrščene k posameznim paragrafom občinskega volilnega reda. Delo bo torej izvršno služilo volilnim komisijam in volilcem, da se bo v dvomljivih slučajih zadelo pravo in se preprečijo pritožbe, ki včasih povzročijo mnogo nepotrebnega vznemirjenja in stroškov.

Zobna krema

KALODONT
70 vinarjev.

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Mihael Kastner.

Sprejme se 15. marca

oskrbnik

izurjen v travništvu, živinoreji in drugih strokah poljedelstva. — Ponudbe sprejema uprava jista pod št. 331.

Odlikovan na razstavi v Radoljci leta 1904 s častno diplomom in svetiljo I. vrste.

BRINJEVEC

najfineše vrste posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri Gabrijelu Eržen, Zaprke pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.

Za pristnost se jamči. Cene zmjerne.

5167

Redka prilika!

Lepa moderna oprava za špecerijsko trgovino se radi preseljevanja počen prodaja. Pismena vprašanja na pošt. predal 121.

Pogreša se

vojak 87. pešpolka Mihael Irman, rojen v Lokah, občina Okolice Mozirje pri Celju, Štajersko. Omenjeni je služil pri zgoraj imenovanem pešpolku pri 2/2 marškompaniji ter se po odhodu iz Vipave na severno bojišče ni več javil. Ako je komu kaj znanega o njem, se prijazno prosi, naj poroča Josipu Hren, Milanovrh, pošta Prezid, Hrvatsko. 332 2

se oddajo zaradi zapoznele sezije s 50 % po-
pustom pod normalno ceno.
Benedikt & Co., Ljubljana.

Spalne suknje

328

Kolarski pomočnik

zmožen vsega dela, se takoj sprejme v službo. Plača po dogovoru. JERNEJ PIRNAT, Srednje Jarše 13, p. Domžale.

Brez posebnega obvestila.

Premislila je danes in končala dolgo pot svojega življenja v 89. letu svoje starosti, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, naša preljuba mati, stara mati, prababica in tašča, gospa

Elizabeta Heren roj. Lugek

vdova uradnika južne železnice in hišna posestnica

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo 14. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Cerkvena ulica št. 5, Trnovsko predmestje, na pokopališče k Sv. Križu. Priporočamo jo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1915,

Paulina Marsich roj. Heren
hči.

Vlaska Zelger roj. Heren
Alice Linsbauer roj. Heren
Leo Heren

Emil, Franc, Oskar,
Friderik Aleksandra,
Niko, Božo in Paulina
Marsich

Marta Rupar roj. Heren
Mirko Heren
Marianica Heren

Pepina vdova Heren
roj. Ulrich
snaha,

Adriano Marsich
zet.

Marica vdova Heren
roj. Jakopič
snaha,

Marjo Zelger, Aleks Linsbauer
pravnuka.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu tem potom najvljudneje naznanjam, da sem prevzela staro, dobro znano

restavratorijo „Pri lipi“

Pričakujoč obilnega obiska se blagohotno priporočam cenjenim gostom iz mesta in okolice, zagotavljam vedno točno postrežbo z najboljšim vinom in okusnimi jedili. — Najodličnejšim spoštovanjem

Julija Albert
restavraterka „Pri lipi“.

Lepo, zračno stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, predsobe, jedilne shrambe in pritliklin se odda za maj. Kje, pove iz prijaznosti uprava tega lista pod št. 323.

323

Tovarna čevljev
Peter Kozina & Ko.

v Trzinu na Gorenjskem

sprejme takoj več v

prirežovanju izurjenih delavcev

z dobro plačo.

Zglaste naj se tozadevno

v Ljubljani v pisarni na Bregu ali v tovarni v Trzinu.

324

Služba cerkvenika in organista

308

se odda v TUNICAH. Letni dohodki 800 K. Prošnja naj se vloži pri župnem uradu v Tunicah (Kamnik).

Hiša

se prodaja v Ljubljani na lepem prostoru Sv. Jakoba Rožna ulica št. 13. Pripravna za vsako obrt. Poizve se pri lastnikih: gospa Marija Levc, vdova po c. kr. merosodniku, Rožna ulica št. 13, in Mihael Majcen, posestnik na Dolenjski cesti št. 4 (gostilna »Pri ribiču«).

312

Išče se k boljši rodbini služkinja

20 let, dobrega značaja in z dobrimi spričevali. Več pove uprava »SLOVENCA« pod št. »329«.

POZOR!

Kdor hoče varčevati, naj se obrne na mojo trdko, v kateri imam še vse blago po stari ceni, ter veliko

zalogo čevljev

katere nudim slavnemu občinstvu radi pomanjkanja prostora po nakupni ceni. Se priporočam najvjud, neje K. WIDMAYER, pri Solnu, za »vodo«

M

lekarska oprava se prodaja iz proste roke radi bolezni in sicer pasterizovalec za mleko, hladilnik, velikamnožina transportnih in prenaševalnih vrčev, vse v dobrem stanju, skoraj novo. Prodajni pogoji ugodni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 296.

Sanatorij Elizabetišče

za notranje, kirurške in ženske bolezni (bol. postrežba sester križark). Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmerno. V sanatoriju moderno kopališče z vsemi zdravilnimi pripomočki.

Poljanska c. 16.

Telefon št. 141

Lepo stanovanje

obstoječe iz treh sob, sobe za služkinjo, kopalnice, kuhinje, kleti in drugih pritliklin, se odda mirni stranki za majev termin na Ahacijevi cesti št. 9. — Vpraša se pri lastniku v I. nadstropju.

281 3

Prednica v Dugaresi, Hrvatsko,

sprejme v stalno delo več

delavk - tkalk

Priglasila sprejema »Jugoslov. strokovna zveza«, Ljubljana, »Ljudski dom« I. nadstropje.

314

Vabilo

326

občnemu zboru

moških članov pogrebne družbe »Marijine bratovščine« v Ljubljani

kateri bo zboroval

v nedeljo dne 21. februarja 1915 dopoldne ob 10. uri v mali dvorani »Mestnega doma« na cesarja Jožefa trgu.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora in tega odobritev.
3. Poročilo blagajnika in odobrenje letnih računov.
4. Poročilo preglednikov računov.
5. Naknadno odobrenje občnega zbora, glede »Vojnega posojila«.
6. Volitev društvenega odbora in tega namestnikov ter treh pregledovalcev računov.
7. Posamezni nasveti članov društva.

Za slučaj, če bi bil občni zbor nesklepčen, skliče se čez pol ure kasneje na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ne glede na število zborovalcev.

V Ljubljani, dne 19. januarja 1915.

K temu zborovanju vabi vse cenjene moške člane k polnoštevilni udeležbi

društveni odbor

pogrebne družbe »Marijine bratovščine«.

□□□□□□□□□□

Vabilo

310

redni občni zbor

Krščanskega gospodarskega društva v Idriji

reg. zadr. z om. zavezo

ki se bo vršil

v nedeljo 21. februarja 1915 ob tričetrti na 4. uri popoldne na verandi v hotelu g. Franc Didiča.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računa za leto 1914 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Razni predlogi.

Načelstvo.

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan št. 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico. Vse vrste posestev, vile in zemljišča na izbiro. 249 Tajnost zajamčena.

St. 1811.

322

Razglas.

V smislu deželne zakona s 17. dne junija 1870, št. 21 dež. zak. o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov, se naroča vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do 15. aprila letos

svoje sadno in olupševalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove in hišne stene na vrtih, na poljih in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajec in zapredkov (ličin) in sežgati, ali kakor si bodi pokončati nabrana gosenična gnezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinah, kakor tudi zapredke pokončati kakor hitro mogoče, a najdalje do 15. maja. Kadar se drevje, ki so ga napadle gosenice, poseka, ali kadar se veje, ki so jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se tako drevje oziroma take veje ne smejo pustiti v tem stanu ležati, ampak morajo se gosenice obrati od njih ali pa drevje in veje precej sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče dokler letajo, od svojega sadnega in lepotnega drevja, lepotnega grmovja in drevoredov, potem od drevja ob gozdnih roboh v istih slučajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti ob ranih urah otrsati in pokončevati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polju se morajo črvi (podjedi, ogrci) pri oranju ali kopanju zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati in takoj pokončati.

Če se bode kdo obotavljati gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške, vrhu tega pa se mu naloži na korist občinske blagajne globa od 2 do 20 K, in če bi se to ponovilo, do 40 K; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 3. februarja 1915.

Pfaff šivalni stroji edino prvovrstni

zato ker

noben drug šivalni stroj ni izdelan s tako točnostjo, skrbnostjo in trpežnostjo kakor PFAFF-šivalni stroj.

Pouk v vezenju vsak čas brezplačen.

noben drug šivalni stroj nima toliko prednosti in izboljšanja kakor PFAFF-šivalni stroj.

Ugodne cene in obroki 10 letna garancija

Ljubljana IGN. VOK Sodna ul. 3

Posredovalci se iščejo.

specialna trgovina šivalnih strojev in koles.

Posredovalci se iščejo.

Vabilo

na

24. redni občni zbor

Posojilnice v Žužemberku

reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se bo vršil

v nedeljo dne 21. februarja 1915 ob 4. uri pop. v zadružni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

319

Načelstvo.

Billrosthov - papir za vojaške namene!

za izdelavo krp za noge in različnega spodnjega perila se dobi pri

Toni Jager,

Ljubljana, Zidovska ulica št. 5.

! Restavracija !

Prešernova ulica 9

z vrtom, kegljiščem itd., se da v majevem terminu v najem.

330

Odda se za majev termin

stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritliklin, mirni stranki. Kje? pove upravništvo lista pod št. 309.

Išče se

posestnik Jurij Vrečko

iz Šmarja pri Jelšah

ki je šel v avgustu lani iz Celja v vojno v Galicijo in se doslej še ni oglašil. Njegov naslov je bil: pešpolk št. 87, 6. stotinja, vojna pošta št. 73. Kdor kaj ve o njem, naj izvoli sporočiti njegovi sestri Fani Wressnig, Hilsnerjeva ulica št. 12, Ljubljana.

327

Vsake vrste kurjava!

Trboveljski premog, bukova drva in premog

proda po najnižjih cenah na dom postavljeno

St. & C. Tauzher

Dunajska cesta št. 47.

Absolutno zajamčeno, pristno

! VINO !

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata pristna bela mašina in namizna vina letnika 1913 od 40—45 K in letnika 1914 od 35—40 K za hektoliter, postavljeno na kolodvor v Ajdovščini. — Sortirano

rizling

je po 60 K. Večjim odjemalcem dovolj se znaten popust in tudi istim, ki pošljejo svoje posode. — Kleti nadzoruje vipavski dekan.

V zalogi je tudi pristno tropinsko žganje, cena 2 K 40 vin. za liter. Večje množine po dogovoru ceneje.

Kmetijsko društvo v Vipavi.